

طرح عجبانه
عقارب

ستاد امریه معروف ونهی از منکر

ویرایش هفتم

الله أكبر

مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

نهی از منکر همان اعتراض است امر به معروف یعنی پیشنهاد

اعتراض مومنین به وضعیت عفاف و حجاب
جامعه، نهی از منکر است
طرح عفاف و حجاب ستاد، امر به معروف است.

خلاصه طرح جامع عفاف و حجاب
ستاد امر به معروف و نهی از منکر

ویرایش هفتم

ستاد امر به معروف و نهی از منکر

فهرست

۱..... چشم انداز طرح

۲..... مقدمه

۳..... بیان مسئله و وضعیت شناسی

۵..... ضرورت و فوریت پرداختن به مسئله حجاب

۹..... آسیب شناسی

۱۱..... ویژگی های طرح

عدم تنش زایی / تبدیل جرم به تخلف / اعتماد سازی مردمی با شروع از دستگاہ های دولتی /

توأمانی کار فرهنگی و اجرایی / مردمی بودن / آموزش و ارتقای بینش / مرحله منطقه ای /

تطابق عرف منطقه با معروف حجاب / همه جانبه و جامعیت / اقناع و آمادگی فکری /

ضمانت اجرایی / جایابی نقش ارگان های دولتی و نقش های مردمی / مستمر و پیوسته /

هزینه ساز شدن بی تفاوتی / ایجاد فرهنگ تذکردهی و تذکر پذیری /

عدم وابستگی به بودجه دولت /

فهرست

- عرصه‌های طرح..... ۲۲
- دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی / محله / خانه و خانواده / وسایل نقلیه / اماکن
تجاری، خدماتی، فرهنگی، ورزشی / لباس و پوشاک / مراکز آموزشی / معابر و مراکز
عمومی / فضای مجازی / باندهای اشاعه مفاسد اخلاقی / سایر مظاهر فساد
-
- پیوست فرهنگی مشترک طرح..... ۳۸
-
- ملزومات اجرای کامل طرح..... ۳۹
-
- متولی راهبردی طرح..... ۴۰
-
- مراحل اجرای طرح..... ۴۳
-
- ملاحظات..... ۴۵
-
- شاخص‌های ابلاغی عفاف و حجاب ستاد امر به معروف و نهی از
منکر به دستگاه‌ها و نهادهای دولتی..... ۵۱

چشم انداز طرح

طرح جامع و نقشه راه عفاف و حجاب ستاد امر به معروف و نهی از منکر، معضل بدحجابی کشور را حل خواهد کرد یعنی با اجرای کامل این طرح، در زمان مشخص^۱، اولاً روند رو به رشد بدحجابی و سایر مظاهر فساد اخلاقی متوقف می شود، سپس وضعیت عفاف و حجاب جامعه ارتقاء می یابد و نهایتاً مسئله حجاب به روال قانونی و عرفی بر خواهد گشت.

۱. از زمان شروع در هر منطقه ای یک سال و برای کل کشور در همه عرصه ها، دو سال پیش بینی شده است.

در خصوص این طرح مقدمات زیر قابل ذکر است:

۱. نسخه پیش رو، خلاصه طرح می باشد و نسخه تفصیلی آن (همراه با ارائه مستندات قانونی، پژوهشی، منشور تشکیل شوراهای امر به معروف و نهی از منکر محلات، دستورالعمل شورای امر به معروف و نهی از منکر دستگاه‌های اجرایی و شورای اصناف، پاسخ به اشکالات، شبهات و سؤالات مطرح شده و پرتکرار و ...) در سایت ستاد امر به معروف و نهی از منکر^۲، قابل رؤیت و دسترسی است.

۲. خلاصه طرح جامع عفاف و حجاب ستاد امر به معروف و نهی از منکر برای بسیاری از فرهیختگان، علما، ائمه جمعه، مراکز پژوهشی و فرهنگی، دست اندرکاران موضوع عفاف و حجاب و عموم دغدغه مندان و متدینین، ارسال و در محافل علمی به بحث و بررسی گذاشته شده است. پس از جمع بندی نظرات و اصلاحات صورت گرفته، این نسخه (ویرایش هفتم) تنظیم و تقدیم می گردد. ستاد امر به معروف و نهی از منکر، همواره آمادگی و تقاضای خود را جهت دریافت نظرات جدید برای ارتقاء و اصلاح طرح به منظور تنظیم نسخه تکمیلی اعلام می دارد.

۳. این طرح در ۱۱ عرصه و در هر عرصه به صورت گام به گام و مرحله به مرحله و برای هر مرحله با شروع از هنجارشکنی های شدید برنامه ریزی شده است و به یکباره در همه عرصه ها و همه افراد اجرا نمی شود (مانند عرصه اول که آغاز طرح از دستگاه های دولتی، طبق قوانین موجود شروع شده است). همه مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۴۲۷ و ۸۲۰ ناظر به وظایف ۳۲ دستگاه اجرایی در عرصه های یازده گانه این طرح، لحاظ و نقش تمام دستگاه های دولتی و نهادهای مردمی برای مشارکت در این طرح در نظر گرفته شده است.

۴. اجرای طرح عفاف و حجاب در مواردی که قانون (اگرچه حداقلی) وجود دارد مانند عرصه دستگاه های دولتی^۳، با ابلاغ شاخص های عفاف و حجاب به دستگاه های مذکور، آغاز شده است^۴ ولی اجرای همه جانبه و پایدار طرح، با اعطاء مسئولیت کامل و الحاق دو بند ماده به قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر، توسط مجلس شورای اسلامی یا جلسه سران قوا یا شورای عالی انقلاب فرهنگی تحقق پیدا می کند. پیگیری و مطالبه گری های مردمی برای درخواست تعیین تکلیف مسأله حجاب و مشخص شدن متولی پاسخگوی آن و حل مشکلات ناشی از عدم اجرا یا اجرای ناقص و

نادرست آن در کشور و تسریع در تصویب این مصوبه برای اجرای طرح جامع ستاد، تضمین‌کننده اجرای طرح خواهد بود. پیشنهاد می‌شود این طرح و نقشه راه به صورت آزمایشی برای دو سال تصویب و اجرا شود و پس از ارزیابی‌های صورت گرفته، برای تصویب نهایی به مجلس شورای اسلامی ارائه گردد.

۵. در راستای محقق کردن بند اول از اصل سوم قانون اساسی که جمهوری اسلامی را موظف به ایجاد محیط مساعد برای رشد فضایل اخلاقی و مبارزه با کلیه مظاهر فساد و تباهی می‌کند و از آنجایی که از مهمترین شاخه‌های فضایل اخلاقی، حیا و از مهمترین شعبه‌های حیا، موضوع عفت می‌باشد که عفت دارای اقسامی از جمله عفت در رفتار، عفت در نگاه، عفت در کلام و همچنین عفت در پوشش است و باتوجه به اینکه یکی از مهمترین مظاهر عفت در پوشش، حجاب است لذا در این طرح به صورت عام به موضوع عفاف و به صورت خاص به مساله حجاب توجه شده است.^۵

۶. تمایز این طرح از طرح‌های دیگر، در ارائه نقشه راه کاملاً کاربردی و عملیاتی با لحاظ کردن نقش مردم و نقش دستگاهها (طبق وظایف قانونی آنها) به همراه ادعای خروجی در بازه زمانی مشخص و جامعیت طرح می‌باشد.

بیان مسأله و وضعیت شناسی:

مسأله بدحجابی به عنوان گسترده‌ترین نماد هنجارشکن، هم‌جمهوریت^۶ و هم‌اسلامیت نظام جمهوری اسلامی را به چالش کشیده است. در حال حاضر، **عدم رعایت حجاب یا به تعبیر دقیق‌تر، حد پوشش**، به یکی از معضلات اصلی کشور تبدیل شده به گونه‌ای که علاوه بر آسیب‌های متعددی که به خانواده وارد کرده است (از جمله تنش‌های خانوادگی و عدم امنیت روانی در خانواده‌ها و...) در جامعه نیز با ایجاد دو قطبی، از یک طرف روز به روز شاهد هنجارشکنی‌های مسأله‌ساز و پیش‌رونده و از طرف دیگر نزاع و درگیری کلامی و رفتاری حول این موضوع هستیم. همچنین، دشمن خارجی با برنامه‌ریزی همه‌جانبه، مسأله عفاف و حجاب را بستر مناسبی برای تهاجم و پیشروی در جبهه فرهنگی قرار داده است و مخالفان داخلی نیز به تضعیف و تخریب هر نوع مواجهه و مقابله با این پدیده می‌پردازند. در چنین فضایی متولیان امر موظفند با لحاظ کردن زوایای پیدا و پنهان و ظرافت‌های کار فرهنگی و اجرایی، برای مدیریت این روند و بازگرداندن فرهنگ پوشش به روال مورد انتظار، اقدام کنند.

۵ در عرصه یازدهم به طور ویژه و همچنین در تدوین و ابلاغ شاخص‌های عفاف و حجاب ابلاغی برای دستگاه‌های دولتی، این مساله کاملاً مشهود است.
۶ وقتی طبق قانون، عدم رعایت حجاب شرعی جرم تلقی شده و اکثریت خانم‌های جامعه با حمایت آقایان، این قانون را رعایت نمی‌کنند، مجرم دانستن این اکثریت جامعه، مصادف با تهدیدی برای جمهوری نظام خواهد بود.

وضعیت شناسی مسأله می‌تواند به حل آن کمک کند؛ در شرایط موجود، در مواجهه با مسأله عفاف و حجاب سه رویکرد در جامعه وجود دارد:

۱. لغو حجاب قانونی و اختیاری کردن حجاب:

عده‌ای معتقدند در حال حاضر، بسیاری از مردم مایل نیستند حجاب داشته باشند لذا بهتر است حجاب، امری اختیاری و بدون قانون باشد. از آنجا که حجاب حد پوشش است، در صورت رها سازی پوشش و برداشتن حدود قانونی برای حضور در اجتماع، طبیعی است که هیچ حدی برای پوشش نمی‌توان تصور کرد و بد پوششی تا برهنگی کامل و ارتباطات ناسالم علنی و ناهنجاری‌های پیرامون آن پیش خواهد رفت، در نتیجه لغو حجاب قانونی نه تنها موجب رفع مشکل نمی‌شود بلکه در مسائل نازل اخلاقی و حادثه‌تر، در ابعاد گسترده‌تری، مشکل تشدید خواهد شد.

۲. ادامه وضع موجود و تکرار تجربه سالهای گذشته:

عده ای دیگر از مسئولین و غیرمسئولین معتقدند که مسأله حجاب به دلایل مختلف مانند: شرایط بحرانی کشور و وجود انبوه مشکلات اقتصادی و... جزو اولویتهای نظام نبوده و در حال حاضر مطرح نمودن مسأله عفاف و حجاب به مصلحت کشور نیست و به همین شکل موجود، باید از کنار این مسأله عبور و نهایتاً به اموری از قبیل کارهای فرهنگی اکتفاء کرد. با این باور و رویکرد، مسأله عفاف و حجاب، خصوصاً توسط مسئولین، غالباً با اهمال و عدم جدیت، در حد برگزاری جلسات کم فایده و اکتفاء به شعارهای زیبا و تکراری سپری می‌شود (شعارهایی مانند اول کار فرهنگی، ریشه‌ای، اصولی، پخته و ...، اول حل مشکلات اقتصادی، اول مقابله با اختلاس و رانت و ...، اول حل مشکل ازدواج، مسکن، اشتغال و ... که حدود ۴۰ سال است بدون نتیجه فقط تکرار می‌شود). در صورتی که اگر به هجوم برنامه ریزی شده و وسیع دشمن، در این مسأله دقت کنیم متوجه خواهیم شد مسأله عفاف و حجاب برای دشمن در اولویت می‌باشد. ساده اندیشی است اگر تصور شود با بی تفاوتی و سکوت، وضع نابسامان موجود، نابسامان‌تر نشود. اگر در کشور هیچ صحبت و اقدامی برای عفاف و حجاب صورت نگیرد باز با تلاش دشمن، هر روز شاهد حریم شکنی‌های جدید و جریحه دار نمودن عفت عمومی خواهیم بود. لذا اگر با سطحی انگاری و ناامیدی از حل مسأله عفاف و حجاب، وضعیت به همین منوال بلا تکلیف رها شود در نهایت نظام جمهوری اسلامی در انفعال کامل، نسبت به مسأله قانون عفاف و حجاب، مجبور به پذیرش شکست خواهد شد و به تبع آن کشور با شتاب، به سمت آندلس سازی پیش خواهد رفت. پر واضح است این تسلیم و رویکرد انفعالی بدتر از تصمیم اول بوده و آثار مخرب تری به همراه خواهد داشت.

۳. ارائه برنامه و طرح جامع در خصوص عفاف و حجاب:

چنانچه بپذیریم اولاً: دو رویکرد پیشین راهگشا نبوده و ثانیاً: برای این معضل اجتماعی، راه حل وجود دارد، بنابراین باید طرحی جامع و قابل اجراء در خصوص عفاف و حجاب ارائه شود تا کشور و کیان خانواده از این تهدید عیان به سلامت گذر کند.

در همین راستا، ستاد امر به معروف و نهی از منکر بنا به وظیفه ذاتی و قانونی خود^۷، «طرح جامع و نقشه راه عفاف و حجاب» را تدوین و ارائه کرده است و با جمع آوری گسترده نظرات و پیشنهادات صاحب نظران، آن را کامل نموده تا در عین جهاد تبیین مسئله حجاب و رفع ابهامات و اشکالات، بتواند طرح را اجرایی کند.

ضرورت و فوریت پرداختن به مسأله عفاف و حجاب:

در پاسخ به این سؤال مطرح: "در حالی که در کشور با انواع و اقسام مسائل و مشکلات دارای اولویت، مواجه هستیم چه ضرورتی دارد که به مسأله عفاف و حجاب پرداخته شود؟"، اهم دلایل ضرورت و فوریت پرداختن به مسأله عفاف و حجاب، عبارت است از:

۱. **حفظ نظام:** امروزه حجاب صرفاً یک مسأله شرعی و شخصی نیست. دشمن این مسأله را تبدیل به نافرمانی مدنی و وسیله‌ای برای تقابل با نظام کرده است. در صورت پیشروی بی‌عفتی و بی‌حجابی و گسترش مظاهر فساد و تباهی از یک سو و از سوی دیگر برنامه نداشتن و چند صدایی و بلا تکلیفی مسئولین در چگونگی مقابله با این مسأله، جمهوری اسلامی نهایتاً منجر به تسلیم و پذیرش شکست در این موضوع خواهد شد. قطعاً دشمن با همین روش، حذف دیگر قوانین اسلامی و کلیدی کشور را دنبال خواهد کرد. در صورت شکستن این قانون الهی و رسمی کشور، سایر قوانین اسلامی و اساسی کشور مورد حمله قرار خواهد گرفت و شعارهایی مانند نه به ازدواج قانونی، نه به نظارت شورای نگهبان، نه به ولایت فقیه و ... به صورت جدی تر در دستور کار دشمنان قرار می‌گیرد. لذا اگر حفظ اسلام و نظام در اولویت اول است، حفظ عفاف و حجاب در فوریت است و برای حفظ نظام باید مسأله عفاف و حجاب به عنوان خاکریز اول دفاع از ارزش‌ها و قانون حفظ شود.

۲. **خانواده و حریم ارزش‌های اخلاقی:** امروزه آمارهای تأسف باری در خصوص مشکلات خانوادگی اعم از خیانت، ازدواج وحشی (ترجمه رایج و غلط ازدواج سفید)، همجنس‌گرایی و ...

^۷ قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مورخ ۱۳۹۴ مصوب مجلس ناظر به ماده ۱۶ بند ۱۱، مصوبه ۴۲۷ و ۸۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

ارائه می شود که پیدایش و گسترده‌گی آنها، رابطه مستقیمی با گسترش مظاهر فساد و تباهی در حوزه عفاف و حجاب دارد و از آنجا که خانواده پایه اصلی صلاح و فساد یک جامعه می باشد، صیانت از عفاف و حجاب برای استحکام و امنیت خانواده در اولویت اول می باشد.

۳. هدف زندگی و حریم عبودیت : اگر باور داریم که هدف از خلقت انسان، توحید؛ و راه رسیدن به آن، زندگی در مسیر عبودیت حق تعالی است و گناه بزرگترین مانع عبودیت است؛ در حال حاضر، گسترده ترین نماد شکستن حریم عبودیت که به صورت آشکار و علنی در اجتماع، بروز و ظهور پیدا می کند، مسأله عفاف و حجاب است. این در حالی است که اعلام و اظهار گناه اجتماعی به مراتب از گناه فردی (هرچند قبیح تر)، بدتر است. اگر فرض شود فردی با اظهار نوشیدن آب در ماه مبارک در انظار جامعه، قصد شکستن حریم حکم الهی را داشته باشد و اعلان روزه خواری کند، چون موضوع، قبح شکنی و عادی سازی گناه در اجتماع است، این کار به مراتب قبیح تر و بدتر از کار فردی است که نجس ترین نوشیدنی ها را در خفا و پنهانی بخورد.

۴. مطالبه شهدا: هر کشوری، جان باختگان در راه دفاع از میهن را، به عنوان قهرمانان ملی و اسطوره های جامعه معرفی می کند. برای پیام آنان، تقدس و ارزش قائل می شود و در تحقق خواسته هایشان بدلیل هویت سازی و ایجاد اقتدار ملی، پافشاری می کند. در جمهوری اسلامی ایران، صدها هزار شهید، در راه اسلام، حفظ ناموس، استقلال و امنیت کشور، جانفشانی کردند و در وصیت نامه های خود به رعایت عفاف و حجاب، تصریح و تاکید نموده اند. انصاف و وجدان اجتماعی حکم می کند، به وصیت ولی نعمتان عزت و استقلال کشور ارج نهاده و خواست آنان محقق شود. بی اعتنایی به وصیت و راه شهدا و نیز مطالبات خانواده معزز ایشان خصوصاً برای مسئولینی که از میراث این خون ها، میزهای مدیریتی را عهده دار شده اند، موجبات خسران و عذاب الهی است.

۵. قداست قانون: راه حل پایان دادن به همه تعارض و اختلاف نظرها در تمامی کشورها، وضع و اجرای قانون است. در هر کشوری اگر قانون ناقص باشد یا رعایت نشود، معضلات زیادی به وجود خواهد آمد. از جمله آرامش روانی و امنیت اجتماعی مردم سلب شده و عدم امنیت اجتماعی موجب بدبینی نسبت به حاکمیت می شود. در حالی که در کشورهای توسعه یافته قانون به مثابه وحی منزل بوده و بی کم و کاست باید اجرا گردد. در جامعه، یا قانونی نباید وضع شود یا اگر قانون وضع شد، نباید در اجرای آن تردید کرد. امروزه بی توجهی به اجرای صحیح قانون و اهمال در تدوین قانون جامع و به روز رسانی قوانین عفاف و حجاب که هم قانون الهی و هم قانون رسمی کشور است، توسط مسئولین مربوطه موجب شده است که گسترده ترین و آشکارترین قانون شکنی کشور، با دو قطبی شدن مردم

در مسأله عفاف و حجاب، بروز و ظهور نماید و قداست قانون و اقتدار نظام تضعیف شود. این اهمال سبب بروز مشکلات، تنش ها و درگیری های زیادی در بین مردم شده است.

۶. فرهنگ ملی و ایرانی: حجاب و پوشش ایرانی یکی از مظاهر هویت ایران قبل از اسلام بوده است. کسانی که حتی به دین و جمهوری اسلامی اعتقاد ندارند و عاشق و دلباخته ملیت و تاریخ ایران هستند، اگر در این ادعا صادق باشند، لازم است بدون فوت وقت برای از بین نرفتن یکی از نمادهای هویت ایرانی یعنی عفاف و حجاب قیام نموده و نگذارند فرهنگ اصیل ایرانی که مظهر پوشش و حجب و حیا و پاکدستی و پاکدامنی بود، از هجوم فرهنگ بیگانه، بیش از این آسیب ببیند.

۷. اهمیت و اولویت دشمن: برای هر فردی که خود اهل تفکر و تأمل است و برای فردی که بیگانگان غربی را اهل برنامه و فکر می دانند، باید این سؤال مطرح باشد که اگر مسئله عفاف و حجاب، کم اهمیت و کم ارزش است چرا دشمن در میان همه مسائل، این مسأله را در اولویت قرار داده و برای آن هزینه می کند. در دشمن شناسی وقتی بالاترین واکنش و جبهه گیری دشمن، خصوصاً در فضای مجازی در جهت تخریب ارزش های جامعه در مسأله عفاف و حجاب می باشد، لازم می آید تأمل در این مسأله و مواجهه با آن به طور فوری و هوشمندانه صورت گیرد.

۸. عدالت اجتماعی: اولویت اصلی در امر به معروف و نهی از منکر، پرداختن به عدالت اجتماعی و برقراری جامعه توحیدی است، اما باید توجه داشت همانگونه که نباید امر به معروف و نهی از منکر را در مسأله حجاب، خلاصه نمود، نباید عدالت اجتماعی را صرفاً در حد مسائل اقتصادی تنزل داد و فقط رعایت حقوق مادی را مصداق عدالت دانست. عدالت آموزشی، عدالت بهداشتی و خصوصاً عدالت تربیتی و فرهنگی از مهمترین جنبه های عدالت است. امروزه بی عدالتی و ظلم در مسأله عفاف و حجاب، بیداد می کند. بی عفتی و بدحجابی، علاوه بر اعلام تقابل با حریم عبودیت الهی (حق الله) و آثاری که در اجتماع و تضعیف خانواده (حق الناس) دارد، تبدیل به نماد ظلم اخلاقی اجتماعی به خانواده و جامعه شده است لذا جهت تحقق عدالت اجتماعی و ایجاد جامعه توحیدی، مسأله عفاف و حجاب، فوریت دارد.

۹. عقلانیت: بنا به مصلحت عقلایی، پوشش و حدود آن (حجاب) به عنوان یک مسأله مشترک برای همه کشورها مطرح است. همه جوامع بشری بر اساس شرایط، اقلیم و فرهنگ خود برای محدود کردن بروز و ظهور مسائل غریزی و شهوانی در سطح جامعه به دلیل این که این مسائل مانع از پیشرفت های اقتصادی، اجتماعی و آموزشی می شود، در صدد وضع قوانین پوشش برآمده اند که این

حد پوشش بنا به فرهنگ و شرایط هر جامعه مختلف است، حتی کشورهای به اصطلاح پیشرفته نیز قوانینی (با عنوان dress code) را برای پوشش مخصوصاً در محیط‌های رسمی، اداری، آموزشی و ... وضع نموده‌اند. بر اساس این رویکرد نیز، عدم وضع قوانین و مقررات و بی‌مبالاتی نسبت به اجرای قوانین، نشان از بی‌تدبیری است.

۱۰. از دست رفتن فرصت: با توجه به اینکه گسترش بی‌حجابی و بی‌عفتی، مرز و انتهای ندارد و مرتباً هنجارشکنی‌های برنامه‌ریزی شده و جدیدی در کشور اتفاق می‌افتد، عملاً وضعیت عفاف و حجاب سال به سال تنزل پیدا خواهد کرد. قطعاً هر چه تأخیر در حل مسأله حجاب صورت بگیرد و وضع به همین صورت پیش برود، برای چاره‌اندیشی با سختی بیشتری مواجه خواهیم شد و زمانی خواهد رسید که فرصت برای جبران نیست، لذا در حال حاضر اجرای طرحی راهگشا و مؤثر در این خصوص بدون فوت وقت، لازم و ضروری است. خصوصاً بعد از مطرح شدن مجدد این مسأله در سطوح مختلف جامعه، رها شدن آن اثرات تخریبی زیادی به بار خواهد آورد.

۱۱. تمدن‌سازی و جلوگیری از آندلس‌سازی: کشور اندلس اسلامی با تمدنی عظیم، با قدمت حدود ۸۰۰ سال با برنامه‌ریزی دشمن و جهل و سادگی مسلمانان از طریق رواج دو مسأله بی‌عفتی و مشروبات الکلی، نابود شد و تمدن اسلامی در آن سرزمین فروپاشید. امروز به دنبال همان سیاست استثماری، در جمهوری اسلامی، شاهد آن هستیم که عمدتاً با ترویج سه عامل، الف) بی‌عفتی و بد پوششی، ب) مسکرات و مشروبات الکلی، ج) مواد مخدر و روان‌گردان‌ها، تکرار همان برنامه در دستور کار دشمن می‌باشد. برای تمدن‌سازی و حفظ نظام اسلامی، فراهم نمودن محیط‌های مساعد اخلاقی، از ضرورت‌های اصلی جامعه است.

۱۲. امور اقتصادی: یکی از دلایل بی‌توجهی به اجرای طرح عفاف و حجاب، اولویت‌دهی به مسائل و مشکلات اقتصادی ذکر می‌شود، در صورتی که برای پیشرفت اقتصادی، اگر محیط جامعه فقط محیط کار و تلاش و علم، بدون بروز و ظهور جاذبه‌های جنسیتی باشد، قطعاً اقتصاد کشور، رشد و پیشرفت بهتری خواهد کرد، لذا برای بالابردن بازدهی علمی و کاری جامعه و به خاطر اهمیت و اولویت مسائل اقتصادی نیز نه تنها مسأله عفاف و حجاب را نباید متوقف کرد، بلکه با اجرای کامل آن، باید محیط اجتماع را به محیط کار و تلاش تبدیل نمود و باعث ارتقاء اقتصادی شد.

۱۳. آرامش روانی و عدم دو قطبی‌سازی جامعه: لازم و ضروری است هرچه زودتر با تدبیر و سامان‌دهی وضعیت عفاف و حجاب، تخاصمات و درگیری‌های مردم با هم و با حاکمیت، فروکش کرده و به

التهابات و تنش‌های حاصل از دو قطبی شدن جامعه که به واسطه تلاش‌های بی‌وقفه دشمن در بستر خلأهای قانونی و ضمانت‌های اجرایی، ایجاد شده است، پایان داده و با حل مسأله عفاف و حجاب، موجبات آرامش روانی مردم فراهم شود.

براساس دلایل فوق، پرداختن به مسأله عفاف و حجاب دارای فوریت و ضرورت و از جهاتی دارای اولویت می‌باشد و هرگونه اهمال، سهل‌انگاری و ساده‌اندیشی، خسارت‌های جبران‌ناپذیری باعث می‌شود.

آسیب‌شناسی:

در تدوین و اجرای هر طرح و برنامه، اگر چالش‌ها و تجربه‌های گذشته مورد توجه قرار نگیرد، مشکلات و موانع قبل، مجدد، تکرار خواهد شد و برنامه‌ریزی‌ها به نتیجه نخواهد رسید. بنابراین در این طرح، آسیب‌شناسی وضع موجود و بررسی نقاط قوت و ضعف، با استفاده از تجارب و سابقه پژوهش‌های موجود، تا میزانی که در دسترس بوده، انجام شده و مخصوصاً ویژگی‌های طرح، ناظر به رفع این آسیب‌ها، تنظیم شده است.

با بررسی علل و آسیب‌های مختلف و موثر در عدم موفقیت اصلاح وضعیت عفاف و حجاب، سه عامل زیر از عوامل اصلی و مهمی است که در این نوشتار به طور اجمال به آنها اشاره می‌شود:

۱. **عدم وجود نقشه راه، طرح جامع و برنامه همه‌جانبه و کاربردی علیرغم وجود نظرات بسیار و طرح‌های مقطعی متعدد**

۲. **عدم وجود متولی و مسئول پاسخگو درعین وجود متولیان و مسئولین متعدد**

۳. **خلأهای قانونی و یا غیر اجرایی بودن قوانین موجود درعین وجود حجم زیاد قوانین**

در عین حال که تمام ویژگی‌های طرح، ناظر به آسیب‌شناسی‌هایی است که انجام شده، اهم آسیب‌های احصاء شده در حیطه قانون، مجری قانون، نحوه اجرای قانون، مخاطبین قانون (مردم) و موانع اصلی در مقابل قانون و اجراء (دشمن)، قابل دسته‌بندی می‌باشد:

(۱) قوانین: عدم بازدارندگی و تأثیر قوانین کیفری موجود در پیشگیری از بی‌حجابی، عدم قابلیت اجرای بعضی از قوانین^۸ (مانند شلاق در سال‌های قبل که منجر به تغییر قانون به صورت جریمه

۸ قانون مجازات اسلامی مبحث تعزیرات مصوب سال ۱۳۶۲ تبصره ماده ۱۰۲، قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان مصوب سال ۱۳۶۵ ماده ۲ و ماده ۴، قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۷۵ ماده ۶۳۸

گردید)، عدم پیش‌بینی متولی پاسخگوی مشخص در قوانین در عین دخیل نمودن دستگاه‌های زیاد در این موضوع، تراکم قوانین در برخی از موضوعات و فقدان قوانین در موضوعات دیگر، عدم وجود جامعیت و ضمانت اجراء در قوانین و عدم بروز رسانی قوانین از جمله آسیب‌های بازدارنده مسأله عفاف و حجاب می‌باشند.

۲) مسئولین: قصور و تقصیرهای مسئولین در پیدایش وضع نابسامان کنونی عفاف و حجاب را می‌توان در دو جنبه زیر دسته‌بندی کرد:

الف) نظری: ناامیدی از حل مسأله، عدم اعتقاد به مبارزه با مظاهر فساد، مواضع نامنسجم و اختلافات، مصلحت‌سنجی برای آینده سیاسی و...

ب) اجرایی: عدم اولویت‌دهی به این مسأله و مشغولیت به امور دیگر، عدم اراده و شجاعت لازم برای اقدام، اکتفاء به برگزاری جلسه و رهنمود دادن، گزارش‌سازی، عدم ایجاد ضمانت‌های اجرایی، عدم استفاده از ظرفیت‌های مردمی، ناتوانی و مدیریت ضعیف، منفعل بودن در مقابل فرهنگ مهاجم غربی، ترس و هراس از فضای مجازی، فرار از هزینه کردن در مسأله عفاف و حجاب و ...

۳) برنامه و نحوه اجراء: با توجه به دو نگاه افراطی و تفریطی در مواجهه با مسأله عفاف و حجاب بسیاری از اقدامات و مواضع گذشته، دارای نتیجه عکس بوده و موجبات بدبینی و تقابل با مردم شده است.

۴) مردم: در این جنبه نیز مسأله از دو بعد قابل ارزیابی است:

الف) آحاد مردم: تغییر سبک زندگی مردم و گرایش جامعه از فرهنگ سنتی به فرهنگ غربی که حاصل مواجهه ضعیف و بی‌برنامه با فرهنگ مهاجم غربی است، منجر به شکاف بین نسلی شده، نقش خانواده و ارزش‌های ملی و مذهبی را تحت تأثیر قرار داده و از اهمیت برخی هنجارها و ارزش‌های انسانی و خانوادگی از جمله مسائل مربوط به عفاف و حجاب کاسته است.

ب) تشکل‌های مردمی و تاثیرگذاران اجتماعی: تشکل‌های مردمی و متدینین دغدغه‌مند و مطالبه‌گر مسأله عفاف و حجاب در جامعه در عین حال که از مهمترین سرمایه‌های این طرح برای اصلاح وضع موجود می‌باشند اما در تشکیل جبهه واحد، دچار نارسایی و آسیب‌هایی هستند. بعضاً در تشخیص اولویت‌ها با مضر دانستن نظرات بقیه، برای بیشتر دیده شدن خود، متأسفانه به تحقیر و تمسخر و تخریب دیگران خصوصاً در فضای مجازی، مشغول می‌شوند. این مشکل از مهمترین موانع پیشرفت در حل مسأله و از مهمترین عوامل به تعطیلی کشاندن اقدامات مؤثر و بدون جایگزین، در حوزه عفاف و حجاب می‌باشد.

عوارض عدم وجود جبهه متحد و گاهی خودزنی، حتی گاهی از فعالیت های دشمن مخرب تر است. در این خصوص نیاز به تنظیم منشور همکاری تشکل های مردمی، به طور جدی وجود دارد. این طرح قابلیت نقش دهی به همه تشکل های مردمی را در دوحیطه امور فرهنگی و اجرایی دارد.

۵) دشمن: دشمن به صورت برنامه ریزی شده برای ایجاد مانع در جهت اجرای قانون عفاف و حجاب با استفاده از ابزارهای مختلف خصوصاً رسانه ای و سایبری در جهت تخریب عفاف و حجاب، اقدام به تهاجم و شبیخون فرهنگی نموده و با تمام قوا وارد نبرد شدیدی شده است.

ویژگی های طرح:

ویژگی و مزیت های طرح با توجه به وضعیت موجود و رفع آسیب های مطرح شده عبارتند از:

۱. عدم تنش زایی:

در شرایط کنونی که مردم درگیر مشکلات زندگی خصوصاً مسائل اقتصادی می باشند، مهمترین مانع مسئولین برای ورود جدی به مسأله عفاف و حجاب، نگرانی از ایجاد تنش و نا آرامی های اجتماعی است. در حال حاضر، گاهی بدحجاب های هنجارشکن توسط گشت های ارشاد و پلیس امنیت اخلاقی دستگیر می شوند که این اتفاق عمدتاً با مقاومت های مردمی و ایجاد تنش و تضعیف پلیس در میدان همراه است. در این طرح، این مشکل به این نحو حل شده که دستگیری و مواجهه مستقیم با متخلف صورت نمی گیرد و تنش های اجتماعی به وجود نمی آید. این طرح، پایانی بر موج سواری دشمن از تنش ها خواهد بود. گشت ارشاد پلیس با اقتدار تغییر وضعیت می دهد و گشت ارشاد مسئولین در حمایت های مردمی فعال خواهد شد. برای قوه قضاییه پرونده جدیدی از تخلف بدحجابی، درست نمی شود. فقط در مورد باندهای فساد و تیم های سازمان دهی شده ترویج فساد و فحشا، دستگیری توسط مراجع ذیصلاح و نیروهای انتظامی وجود دارد و در بقیه موارد، مدیران دولتی و خصوصی، برای انجام وظایف قانونی خود، مخاطب اصلی اند. مدیر و مسئول هر قسمت، باید عفاف و حجاب زیر مجموعه خود را اصلاح نموده و پاسخگو باشد، مأمورین فقط در حمایت مدیر و مردمی که امر به معروف و نهی از منکر می کنند، وارد صحنه می شوند.

۲. تبدیل جرم به تخلف:

در حال حاضر طبق قانون ۶۳۸ مجازات اسلامی، عدم رعایت حجاب شرعی، جرم محسوب شده و بدحجاب، مجرم است. با توجه به اینکه مطابق قانون، هر مجرمی، باید توسط پلیس

دستگیر شده، تشکیل پرونده داده و برای سیر مراحل قضایی و تعیین مجازات، تحویل محاکم قضایی شود، بر اساس قوانین بازنگری نشده موجود، همه خانم های بدحجاب سراسر کشور، مجرم اند و لذا باید توسط پلیس، دستگیر و تحویل قوه قضاییه شوند. در حالی که بدیهی است در شرایط کنونی جامعه، این قانون متروک، ناکارآمد، در عمل غیر قابل اجرا و در واقعیت جامعه، غیر منطقی است. در طرح ستاد، بدحجاب مجرم نیست بلکه متخلف است و جرم بدحجابی به تخلف تبدیل می شود. برای جریمه متخلف، مانند تخلفات راهنمایی و رانندگی، دستگیری و محاکمه دادگاهی وجود ندارد، بلکه با جرایم پیش بینی شده، ضمانت اجرایی موثر در نظر گرفته شده که بسیار کارآمدتر از جرم انگاری است. البته در مواردی مشخص، تخلف بر اثر تکرار یا شدت آن می تواند در قانون تبدیل به جرم شود. ویژگی مهم این طرح عدم بازداشت متخلف و ارجاع متخلفین عفاف و حجاب به محاکم قضایی است، لذا ضمن رفع تنش های حاصل از دستگیری و ... کارآمد و قابل اجراست.

۳. اعتمادسازی مردمی با شروع از دستگاه های دولتی:

اگر قرار است امر حَسَن و معروفی ایجاد و امر منکر و قبیحی توسط مسئولی رفع گردد، لازم است ابتدا اصلاح مسأله از زیر مجموعه تحت مدیریت مسئول مجموعه، انجام گیرد. دستگاه های دولتی در واقع عرصه خدمت رسانی کارگزاران نظام اسلامی باشند که باید الگویی برای رعایت قوانین جمهوری اسلامی باشد، لذا اصلاح دستگاه های دولتی برای اجرای طرح عفاف و حجاب، دارای اولویت است. در وهله اول، مدیران و مسئولین هر مرکز و نهاد دولتی، مسئول تأمین آراستگی عفاف و حجاب، در دستگاه تحت مدیریت خود می باشند که در صورت ترک فعل، به جای گشت ارشاد مردم، گشت ارشاد مسئولین و مدیران برای تحقق عفاف و حجاب در حوزه مسئولیتی آنان فعال می شود. با اصلاح وضعیت عفاف و حجاب دستگاه های حاکمیتی، مردم نسبت به شعارهای مسئولین در این خصوص، امیدوار شده و احساس می کنند عزم جدی برای حل این معضل وجود دارد.

تأکید در میان دستگاه های حاکمیتی بیشتر متوجه، اصلاح است که بیشترین مسئولیت را در مواجهه با حوزه عفاف و حجاب دارند مانند وزارت کشور، نیروی انتظامی، صدا و سیما، وزارت ارشاد، قوه قضاییه و ... امروزه وضعیت عمومی مستخدمین و حقوق بگیران دولت اعم از کارمندان، مدیران، معلمین، اساتید و ... در مساله عفاف و حجاب در محل کار و خارج از محل کار، رضایت بخش نیست. متأسفانه درصد قابل توجهی از افراد هنجارشکن بدحجاب که در خیابان ها و معابر عمومی توسط نیروهای انتظامی بازداشت و مورد تذکر

قرار می‌گیرند از کارمندان دولت هستند.^۹ در حالی که در قانون مصوب کشور عدم رعایت حجاب شرعی برای کارمندان در محیط کار^{۱۰} و خارج آن^{۱۱} تخلف محسوب شده و کارمندان موظف به رعایت آن هستند، اما متأسفانه به دلیل اهمال مسئولین این قانون به درستی اجرایی نشده است. از یک طرف مأموران دولت، هنجارشکنان بدحجاب را دستگیر می‌کنند، از طرف دیگر، خود دولت رفتار مسأله بدحجابی در بعضی از کارمندان خود است. دولتی که ادعای فرهنگ‌سازی در سطح جامعه و خانواده‌ها را داشته و در شهرها و معابر عمومی با پدیده بدحجابی می‌خواهد مقابله کند، باید خود از این مسأله مبرا باشد. ایجاد دوگانگی و تعارض بین حرف و عمل از مهم‌ترین عوامل سلب اعتماد مردم از نظام و شعارهای مسئولین خصوصاً در موضوع عفاف و حجاب است. با اولویت قرار دادن اصلاح دستگاه‌های دولتی، سرمایه اعتماد ملی در مسأله عفاف و حجاب تا حد قابل توجهی، بازسازی می‌شود.

۴. توأمانی کار فرهنگی و اجرایی^{۱۲}:

با توجه به اینکه کار اجرایی بدون برنامه فرهنگی، پایدار و ماندگار نیست و کار فرهنگی نیز بدون برنامه اجرایی، شعاری بی محتوا و فاقد ضمانت اجراست؛ لذا در این طرح انجام کار فرهنگی به همراه کار اجرایی، بصورت بسیار مهم و جدی مد نظر است.

کار فرهنگی در سه حیطه وجودی انسان شامل عقل، قلب و رفتار هر کدام در دو جنبه ایجابی و سلبی مدنظر است. در بعد عقلی - جنبه ایجابی، منطق و فلسفه و اثرات عفاف و حجاب در سه حیطه رابطه انسان با خدا، با خانواده و با جامعه و در بعد عقلی - جنبه سلبی، پاسخ به شبهات و گره‌های فکری و ذهنیت‌های منفی، تبیین و ترویج می‌شود. در بعد قلبی در جنبه ایجابی، با معرفی الگوهای موفق و با ایجاد حس مفید بودن حیا و عفت و پوشش برای خود فرد و جامعه و در بعد قلبی - جنبه سلبی، برنامه‌های فرهنگی در راستای زدودن تنفر و بدبینی‌های ایجاد شده، موجب هم‌دلی نسبت به نتایج طرح می‌شود. در بعد رفتاری در جنبه ایجابی، ضرورت و عملکرد قابل قبولی از اجرای درست و موثر طرح تبلیغ، ترویج و فرهنگ‌سازی می‌شود تا سرمایه اعتماد و حمایت ملی برای عفاف و حجاب تقویت شود و در جنبه سلبی، با جلوگیری از اقدامات فرهنگی نسنجیده و رفتارهای هزینه‌بردار، موجب بروز و ظهور کارهای فرهنگی جذاب و اثرگذار می‌گردد. در این طرح در همه مراحل یازده عرصه،

۹ طبق آمار ناجا ۴۱ درصد از افراد هنجارشکن بدحجاب که در خیابان‌ها و معابر عمومی توسط نیروهای انتظامی بازداشت و مورد تذکر قرار می‌گیرند از کارمندان دولت هستند.

۱۰ قانون رسیدگی به تخلفات اداری (مصوب ۱۳۷۲/۹/۷) بند ۲۰ ماده ۸، قانون بازسازی نیروی انسانی مؤسسات دولتی و وزارتخانه‌های وابسته به دولت (مصوب ۱۳۶۰) بند ۵ ماده ۱۸

۱۱ به استناد بخشنامه ۸۲/۷/۲۸-۱۶۰۴/۱۱۷۹۶۴ دبیر هیأت عالی نظارت: «رعایت نکردن حجاب اسلامی (خواهران) و پوشش اسلامی (برادران) که به موجب بندهای ۲۰ و ۲۱ ماده ۸ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۳ تخلف اداری محسوب می‌شود مقید به محیط دستگاه متبوع کارمند نیست و بیرون از محیط ادارات را نیز شامل می‌شود.»

۱۲ به جای استفاده از واژه ایجابی و سلبی کار فرهنگی و اجرایی صحیح تر می‌باشد.

به کار اجرایی و فرهنگی پرداخته شده است. لذا کار فرهنگی و اقناع فکری، قبل، همزمان و بعد از کار اجرایی و عملیات میدانی بصورت توأمان وجود دارد.

یکی از آسیب های احصاء شده برای اجرای قانون عفاف و حجاب، وجود دو نوع برخورد افراطی و تفریطی در حیطه اقدام بوده است:

الف) فقط برخورد سلبی: بعضی، برخورد تند اجرایی و اقدامات سلبی مانند دستگیری و حبس^{۱۳} و اقدامات شدید قضایی را بدون هیچ ملاحظه ای تنها راه مواجهه با بدحجابی می دانند که پیشینه این برخورد نشان می دهد هر چند در برخورد مقطعی، ولی بعداً، وضع را نسبت به قبل بدتر نموده و موجب بدبینی و تقابل مردم شده است.

ب) فقط اقدام فرهنگی: گروه دیگر با تأکید صرف و یکجانبه به کار فرهنگی و نفی اقدام عملی، راه حل را منحصر در کار فرهنگی (ایجابی) و نفی هرگونه برنامه عملی می دانند. این رویکرد هم در بوته آزمایش در طول بیش از چهل سال بعد از انقلاب، تجربه شده است و با شعارهای عوام پسند (مانند اول کار ریشه ای، کار اصولی، کار پخته، پرداختن به علت ها نه معلول ها، حل مشکلات اقتصادی و اختلاس بعداً عفاف و حجاب، حل مشکل مسکن، ازدواج و شغل و یا شعارهای مشابه) باعث تعطیلی و عقب افتادگی اصلاح جامعه در موضوع عفاف و حجاب شده و هر سال علیرغم تکرار این مسائل، اوضاع خراب تر و مشکل حادث تر شده است و باز این شعارهای بی پشتوانه مرتب تکرار می شود.

محور عملیات توأمان اجرایی و فرهنگی این طرح که به صورت مرحله ای و منطقه ای توسط نیروهای معتمد آموزش دیده بدون مواجهه مستقیم با بدحجاب و ایجاد تنش در عرصه های مختلف می باشد، متمرکز بر جرایم نقدی هدفمند و هزینه کردن آن برای کارهای فرهنگی در همه عرصه ها توسط فعالان فرهنگی توانمند منطقه ای و کشوری است.

۵. مردمی بودن:

در طول سالهای متمادی پس از انقلاب، همیشه دولت های مختلف، مسئول اصلی سامان دهی عفاف و حجاب جامعه تعریف شده اند و نقش مردم صرفاً در گزارش دهی، برگزاری تجمعات، اظهار

۱۳ قانون تعزیرات مصوب سال ۱۳۶۲ تبصره ماده ۱۰۲، قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان مصوب سال ۱۳۶۵ ماده ۲ و ماده ۴، قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۷۵ ماده ۶۳۸

ناراحتی و مطالبه‌گری خلاصه شده‌است. با توجه به تجربه ناموفق دولت‌ها در حل این مسأله، باید در نقش آفرینی دولت و مردم و روش‌ها تجدید نظر نمود. در این طرح نقش اصلی را مردم در حیطه‌های مختلف برعهده دارند و دولت مسئول حمایت از مردم است ایفای نقش مردم در سه حیطه می‌باشد: حیطه اول: مجریان (معتمدین آموزش دیده) شامل نیروهای مردمی شناسایی شده با عنوان معتمدین و ضابطین قضایی که در هر عرصه اعم از دستگاه‌های دولتی، اصناف و ... خصوصاً در هر محله، انتخاب شده و تحت آموزش قرار می‌گیرند. حیطه دوم: تشکل‌های مردمی^{۱۴}؛ از ظرفیت تشکل‌های مردمی و مؤسسات فرهنگی و فعالان مردمی دارای دغدغه و تجربه، علاوه بر جنبه‌های اجرایی خصوصاً در برنامه‌های آموزشی، مشاوره‌ای و فرهنگی استفاده میشود و به تبع از حمایت‌های مالی، معنوی و حقوقی مقتضی برخوردار خواهند شد. در این طرح، مأمورین رسمی مواجهه مستقیم با مردم پیدا نخواهند کرد، بلکه در نقش‌هایی که به آحاد جامعه داده می‌شود به حمایت و پشتیبانی مردم اقدام می‌کنند، یعنی گشت ارشاد مواجهه با بدحجاب، به گشت ارشاد حمایتی از مردم ارتقاء می‌یابد. حیطه سوم: آحاد مردم که مالک و مسئول امری هستند، مانند مالک و راننده وسیله نقلیه، مغازه‌دار، مسئول فروشگاه‌ها، اماکن و مراکز خدماتی، آموزشی، تفریحی و... که هر کدام در حیطه مسئولیت خود، ناخودآگاه یا خودآگاه، با تذکر و اقدام صحیح، موجبات رفع بی‌حجابی را فراهم می‌نمایند. به عنوان نمونه در حال حاضر چند میلیون راننده تاکسی اینترنتی مشغول به خدمت هستند. از آنجا که این رانندگان می‌دانند سوار کردن افراد کشف حجاب کرده، تخلف است و به موجب آن، صاحب وسیله نقلیه و راننده توبیخ می‌شود، لذا خود راننده با تذکر لسانی به افراد متخلف، مسئول رفع این تخلف می‌شود. اگر فقط در همین یک مورد، نیروی انتظامی می‌خواست با بدحجابان داخل خودرو، بدون در نظر گرفتن نقش راننده و صاحب خودرو برخورد نماید، قطعاً موجب تنش‌های زیادی می‌شد و اثر بخشی و توان لازم هم وجود نداشت. این یک نمونه از مسئولیت‌دهی به نقش مردمی - در حوزه مسئولیت خود- است که در همه عرصه‌های این طرح وجود دارد.

۶. آموزش و ارتقای بینش:

افراد آموزش ندیده و جاهل اگر امر به معروف و نهی از منکر کنند، امر به معروف آن‌ها چه بسا می‌تواند خود تبدیل به منکر شود. از عوامل موفقیت یا عدم موفقیت هر طرح و برنامه‌ای، آموزش و توجیه مجریان و مخاطبین آن طرح است. چرا که اجرای بهترین طرح‌ها به دست مجریان آموزش ندیده،

۱۴ تا کنون بالغ بر ۱۰۰۰ تشکل مردمی در عرصه مطالبه‌گری عفاف و حجاب در سایت ستاد امر به معروف ثبت نام و مجوز گرفته‌اند. برای آگاهی از ایجاد تشکل مطالبه‌گری در عرصه‌های مختلف به آدرس ستاد امر به معروف به نشانی www.setad-abm.ir مراجعه نمایید.

بی نتیجه و حتی مضر می شود. در این طرح، بحث آموزش با نگاه ویژه در دو سطح دنبال می شود^{۱۵}:

سطح اول: آموزش مجریان

۱. آموزش پایه: مجریان پس از شناسایی و شبکه سازی، تحت آموزش پایه امر به معروف و نهی از منکر و آموزش نکات مشترک ناظر به اجرای طرح در همه عرصه ها (مانند آموزش قوانین و آموزش ضابطین و ...) قرار می گیرند.

۲. آموزش اختصاصی و مهارتی: مجریان، پس از گذراندن آموزش پایه امر به معروف و نهی از منکر، تحت آموزش های مهارتی در هر عرصه قرار می گیرند، مانند آموزش فضای مجازی.

سطح دوم: آموزش و ارتقای سطح بینش آحاد مردم با تربیت مربی و مشاور

همزمان با آماده سازی مجریان، آموزش های ویژه ای برای بالا بردن سطح بینش آحاد جامعه و ابداع افکار عمومی و تبیین ضرورت مسأله عفاف و حجاب در نظر گرفته شده که شامل موارد زیر می باشد:

۱. آموزش مبانی و نظام فکری مسأله حجاب و طرح:

الف) تبیین مبانی و فلسفه حکم و قانون عفاف و حجاب

ب) تبیین مباحث مورد نیاز مسأله عفاف و حجاب (مهارت پاسخ به سؤالات و شبهات، چرایی قانون حجاب در جمهوری اسلامی و سؤالات مرتبط با آن و ...)

ج) اصل و مفاد طرح عفاف و حجاب ستاد

لازم به ذکر است در دوره های آموزشی فراگیر افراد برتر برای اجرای طرح شناسایی می شوند.

۲. آموزش اختصاصی ویژه مشاورین عفاف و حجاب:

از آنجایی که مشکل اکثر بد حجابی ها، غفلت و جهل به اهمیت ضرورت پوشش و حجاب و قوانین مربوط به آن می باشد و با راهنمایی و مشاوره و آگاهی بخشی مناسب، تا حد زیادی این مشکل قابل رفع است، در این طرح، انجمن مشاورین عفاف و حجاب تشکیل می شود و پس از گذراندن دوره تخصصی مشاوره عفاف و حجاب، برای ارائه مشاوره از ستاد مجوز می گیرند و

نسبت به ارائه خدمات مشاوره‌ای به افراد بدحجاب، در مناطقی که طرح فعال شده‌است، مورد استفاده قرار می‌گیرد.^{۱۶} برای ساماندهی موثر و مستمر، راه‌اندازی رشته‌های دانشگاهی مشاوره امر به معروف و نهی از منکر و عفاف و حجاب در دستور کار معاونت علمی ستاد می‌باشد.

۷. مرحله‌ای- منطقه‌ای:

اقدام در عرصه‌های یازده گانه در این طرح همگی به یکباره و برای همه نقاط کشور همزمان آغاز نمی‌شود، بلکه از یک منطقه خاص در هر استان و در یک عرصه، به صورت مرحله بندی و بدون شتاب زدگی، آغاز می‌شود و در همان منطقه خاص عرصه به عرصه کار جلو می‌رود. پس از انتخاب معتمدین و گذراندن آموزش‌های لازم، در دو حیطة فرهنگی و اجرایی، بدون جنجال‌های رسانه‌ای، در عین تبیین برای مردم منطقه، به اجراء در می‌آید. در عین حال اجرای طرح در منطقه مذکور، موجب عادی سازی و فرهنگ سازی، برای دیگر مناطق کشور، می‌شود. همزمان با اجرای طرح در یک منطقه، تمهیدات و تدارکات لازم برای اجرای طرح در دیگر مناطق، با استفاده از زیرساخت‌های نرم افزاری و سخت افزاری، آماده می‌شود.

۸. تطابق عرف منطقه با معروف حجاب:

در این طرح همراهی و همدلی عموم مردم و تدبیر برای عدم جبهه‌گیری متخلفین، حائز اهمیت است. برای عادی سازی و فرهنگ سازی جامعه، اولاً طرح از مناطق و شهرستان‌های مذهبی آغاز می‌شود که عرف و اکثریت آن منطقه، مطالبه گر مسأله عفاف و حجاب باشند و از مبارزه با بدحجابی حمایت موثر کنند، ثانیاً در چنین مناطقی، از آنجا که دغدغه مندان و معتمدین زیادی برای توجیه و آموزش حضور دارند، شرایط مساعدتری برای اجرای طرح وجود دارد.

ثالثاً در همان منطقه و محدوده مذکور، مواجهه اولیه از سخیف‌ترین هنجار شکنی‌های عرفی شروع می‌شود، به گونه‌ای که اکثریت مردم حتی بدحجاب‌های معمولی، طرفدار مقابله با آن بد پوششی‌های هنجارشکن می‌باشند.^{۱۷} نتایج تحقیقات مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد بیش از ۵۸ درصد از افراد بدحجاب در گروه بدحجابان کم آسیب قرار دارند که به لحاظ ذهنی خود را محجبه می‌دانند، این گروه که اصطلاحاً آنان را طیف خاکستری می‌نامند، به لحاظ ذهنی از یک طرف حجاب را برای زن مسلمان واجب دانسته و نسبت به پیامدهای منفی بدحجابی

^{۱۶} پیوست آموزشی در طرح تفصیلی موجود می‌باشد.

۱۷ ۸۹٫۸ درصد از افراد در نظرسنجی مرکز تحقیقات سیما در سال ۱۴۰۰، استفاده از پوشش و حجاب را در اجتماع لازم می‌دانند.

آگاهی دارند، اما از سوی دیگر نسبت به ارزشمندی حجاب شرعی و همچنین مداخله دولت در کنترل حجاب موضع داشته و مقاومت ذهنی دارند.

رابعاً حتی المقدور برای اجرای طرح از دیگر مقبولات عرفی و فرصت‌های کمک‌کننده، فضاهای معنوی و همراه‌کننده، مانند حال و هوای ماه محرم، صفر، ماه مبارک رمضان و ... استفاده موثر می‌شود.

۹. همه جانبه و جامعیت:

برای به ثمر نشستن هر طرح و برنامه‌ای، باید توجه به همه ابعاد مسأله نمود، زیرا وقتی اقدامی ناقص انجام گیرد، نه تنها اثربخشی لازم را ندارد، بلکه موجب تضعیف اقدام و ناتوانی متولیان از حل مسأله می‌شود؛ مانند عوارض استفاده ناقص از دارو.

در این طرح برای همه ابعاد بروز و ظهور بدحجابی در همه مکان‌هایی که بدحجاب، امکان حضور دارد، در یازده عرصه برنامه وجود دارد و در هر عرصه‌ای اقدام‌های اجرایی و کار فرهنگی توأمان و با مشخص نمودن نقش همه نهادهای دولتی و مردمی، مدنظر قرار گرفته است.

در نگاه همه جانبه، با توجه به اینکه مسأله عفاف، اعم از حجاب می‌باشد و بر اساس تصریح بند اول از اصل سوم قانون اساسی (مبارزه با کلیه مظاهر فساد و تباهی)، در این طرح به همه جوانب موثر در مسأله عفاف در همه عرصه‌ها به عنوان یک مجموعه به هم تنیده توجه شده است و مسائل مرتبط با مسأله عفاف، مانند مسأله سگ گردانی، آلودگی‌های مبتذل صوتی، تجاهر به شرب خمر و ... که از مظاهر فساد اخلاقی است نیز مدنظر می‌باشد.^{۱۸}

۱۰. اقناع و آمادگی فکری:

از راهبردهای این طرح، آماده سازی افکار عمومی و جهاد تبیین، اطلاع رسانی محیطی و فضاسازی رسانه‌ای در زمان مشخص و کوتاهی در محدوده و منطقه شروع طرح می‌باشد. بی توجهی به افکار عمومی بدون اقناع سازی ذهنی و روانی، عوارض غیر مترقبه‌ای را در پی خواهد داشت. اگر هر اقدامی صرفاً با اتکاء به قدرت حاکمیتی در قالب دستورالعمل و قانون درآید، آن مسأله یا در بلند مدت به سرانجام نمی‌رسد و یا هزینه زیادی را در بر خواهد داشت. پاسخگویی به شبهات و ایجاد اقناع فکری از مهمترین مسایلی است که در این طرح مورد توجه قرار گرفته است. به عنوان مثال در پاسخگویی به این سؤال که: آیا نوع پوشش و حجاب، مسأله شخصی است یا اجتماعی؟

۱۸ در عرصه ۱۱ به طور ویژه به آن پرداخته شده است.

فرهنگ سازی و اقناع فکری در تفکیک حجاب، در حریم خصوصی و در سطح اجتماع، ضروری است. باید برای مردم تبیین شود که عفاف و حجاب در حریم خصوصی، مسأله شخصی و در سطح جامعه، مسأله عمومی و اجتماعی است. اینگونه نیست که نوع پوشش افراد در سطح جامعه ارتباطی به دیگران نداشته باشد. برای رفع تعارض سلیقه های فردی، هر امر اجتماعی باید ضابطه مند و در حیطه انضباط اجتماعی قرار گیرد، لذا هر جامعه ای بنا به مصالح آن جامعه و بر اساس مبانی فکری نظام حاکم بر آن، حدودی را برای پوشش افراد در سطح جامعه مشخص و برای آن، قانون وضع می کند و با وضع و اجرای قانون، اختلاف بر سر حدود پوشش، نه اصل پوشش را مرتفع می کند.

برای موفقیت طرح، مشارکت معتمدین و بهره گیری از مقبولات عرفی و هماهنگی با افراد نخبه و اثرگذار منطقه به گونه ای مدنظر است که رسیدگی به معضل عفاف و حجاب و اجرای طرح، تبدیل به مطالبه مردمی در همان شهرستان و منطقه مورد نظر، گردد.

۱۱. ضمانت اجرایی:

در این طرح، ضمانت های قانونی قابل تحقق و متناسب با تخلف، در نظر گرفته شده است. ترک فعل یا استتکاف هر مسئول و مدیر دولتی و خصوصی نسبت به اصلاح عفاف و حجاب در زیر مجموعه خود، تخلف محسوب می شود. فقدان ضمانت اجرایی مؤثر از مهمترین دلایلی است که حتی در مواردی که قوانین زیادی برای این موضوع وضع شده است، باز در وضعیت عفاف و حجاب جامعه تغییری صورت نگرفته و قانون در حد شعار باقی مانده است. مصوبه جلسه ۸۲۰ و ۴۲۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی^{۱۹} در عین حال که ۳۲ نهاد را موظف به وظایف متعدد در خصوص گسترش فرهنگ عفاف و حجاب نموده است ولی به دلیل عدم پیش بینی ضمانت های اجرایی لازم برای ترک فعل دستگاه های مسئول و مشخص نمودن یک متولی پاسخگو، سالهاست به طور مؤثر اجرایی نشده است از طرفی، هرچند این مصوبات تا حدی به اصلاح وضع موجود کمک می کند ولی نمی تواند به تنهایی حل مسأله نماید. عمده ضمانت اجرای طرح ستاد، اخذ جرایم نقدی از متخلفی که به قانون پایبندی ندارد و هزینه کردن در امور فرهنگی برای احترام به قانون است. در عین حال ضمانت اجرایی محرومیت های اجتماعی در مواجهه با تخلفات، در دنیا امری تعریف

۱۹ آیین نامه راهکارهای اجرائی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی

۱۲. جایابی نقش ارگانهای دولتی و نقش های مردمی:

در طرح عفاف و حجاب سعی شده است تا همه دستگاه های حکومتی و نهادهای مردمی با توجه به مأموریت های ذاتی خود، ایفای نقش کنند. در هر یک از عرصه ها، نقش نهادهای اثر گذار در حیطه فرهنگی و کار اجرایی معلوم شده است. به عنوان نمونه در عرصه خانواده ۴۷ وظیفه قانونی برای ۱۶ نهاد به تناسب وظایف ذاتی خود در حوزه کار فرهنگی احصاء شده است.^{۲۱} زمانی که دستگاه ها در یک نقشه واحد به ایفای نقش خود در زمینه فرهنگ سازی حجاب و اجرای موثر آن نپردازند، در صحنه جامعه شاهد اقدامات پراکنده و بی اثر خواهیم بود که غالباً منجر به تضعیف یکدیگر می انجامد.

تشکیل جبهه متحد و تعیین نقش دستگاه های دولتی و مشارکت همه مؤثرین مردمی برای پیشبرد کار در این حوزه، ضروری است.

۱۳. مستمر و پیوسته:

غالب اقدامات مهمی که تاکنون برای مسأله حجاب در حوزه اقدامات میدانی یا در وضع قوانین صورت گرفته، غالباً بعد از بروز و ظهور یک هنجارشکنی و به تبع جریحه دار شدن احساسات دینی جامعه و یا وقوع حادثه ای تلخ (مانند شهادت ناهی از منکر و تصویب قانون حمایت از آمران) بوده است. طبیعی است هیاهوها پس از مدتی فروکش می نمایند و چون این هیجان های اجتماعی همراه با شعارها و تهدیدهای بی پشتوانه و بدون ضمانت اجرایی است، کار به صورت نیمه کاره رها شده و وضع به بدتر از سابق باز می گردد.

در نقشه راه و طرح ستاد، در هر منطقه و هر مرحله، طرح به طور مستمر و گام به گام، بدون ایجاد هیاهو، با در نظر گرفتن ضمانت های اجرایی و با تعیین متولی مشخص و انگیزه سازی های تیشیری و اندازی و اقلان سازی های تبیینی و به تناسب معتمدین آموزش دیده انجام می شود.

۱۴. هزینه ساز شدن بی تفاوتی:

مزیت مهم طرح عفاف و حجاب ستاد امر به معروف و نهی از منکر این است که به جای

۲۰ در بسیاری از کشورهای دنیا با شعار تساوی زن و مرد، در سربازی رفتن بین زن و مرد تفاوت قابل نیستند اما در کشور ما زنان به منظور ازدواج و تشکیل خانواده عقیقانه از خدمت سربازی معاف می باشند، از جمله نظرات واصل شده این بود که برای خانم هایی که می خواهند در مشاغل استخدام شوند ابتدا در مراکز خدمات اجتماعی معادل دوره سربازی، خدمت کنند و تنها افراد متاهل و دارای عفاف و حجاب از این خدمات اجتماعی معاف یابند.
۲۱ پیوست فرهنگی دستگاه ها (در طرح تفصیلی موجود می باشد)

مواجهه مستقیم اولیه با افراد بد حجاب، ناظر به بی تفاوتی و مسئولیت ناپذیری در حیطه هایی که افراد یا سازمان ها، مسئولیت و قدرت دارند، تخلفات در نظر گرفته می شود. بدون توجه به بستر پذیرش بدحجابی در جامعه و مسئول آن، نمی توان موفقیت دراز مدتی را انتظار داشت. در این طرح در واقع با ایجاد هزینه نسبت به بی مسئولیتی مدیران دولتی و خصوصی در حیطه مسئولیت خود، و بی تفاوتی نسبت به بدحجابی به عنوان مظهر شکستن قانون رسمی کشور، جامعه به سمت عدم تحمل پدیده بدحجابی و پذیرش حجاب سوق داده می شود. در طرح ستاد، قبل از بی حجابی زنان، بی غیرتی و بی مسئولیتی مردان، هزینه بردار خواهد شد. در دستگاه های دولتی، مدیران و در حوزه مردمی، هر فردی که به تناسب مسئولیت خود، مسئول امر به معروف و نهی از منکر می باشد، مثلاً مدیر بانک نسبت به کارمندان یا راننده وسیله نقلیه نسبت به مسافر یا مدیر سالن پذیرایی نسبت به مراجعین و یا حتی سرپرست خانواده نسبت به اعضای خانواده و هر کسی به تناسب مسئولیت خود، مسئول مشارکت و اصلاح این امر است که با توجه به ضمانت های اجرایی، در این امر، مشارکت می نماید.

۱۵. ایجاد فرهنگ تذکردهی و تذکرپذیری:

در حالی که اصل و اولویت در امر به معروف و نهی از منکر، عدالت اجتماعی و حفظ حریم عبودیت و صیانت از آزادی انسان است؛ ولی از آنجا که مسأله بی عفتی و بدحجابی، جلوه ای از شکستن حریم عبودیت، سلب آزادی معنوی و اجتماعی و تعرض به عدالت اجتماعی در تزییع حق الله و حق الناس می باشد، پرداختن هدفمند به مسأله حجاب و عفاف، فرصتی برای گشودن ابواب مهم و ریشه ای تر فریضه مهم امر به معروف می باشد. هنگامی که افراد در این طرح، نسبت به مسأله عفاف و حجاب به صورت اختیاری و یا حتی برای حفظ منافع خود مجبور می شوند، تذکر داده و امر به معروف نمایند، مسأله تذکردهی و تذکرپذیری به تدریج فرهنگ جامعه شده و شعار بی تفاوت نباشیم در صحنه عمل تحقق یافته و مسأله "به من چه" و "به تو چه" کم رنگ خواهد شد. طرح عفاف و حجاب، فرصتی برای رفع تهدید بی تفاوتی جامعه است و گشودن باب امر به معروف و نهی از منکر در دیگر حیطه های لازم جامعه است. پرداختن منطقی به مسأله عفاف و حجاب، موجب تقویت جایگاه امر به معروف در همه زمینه ها خواهد شد. در تقویت تذکردهی و تذکرپذیری فرضاً راننده تاکسی و یا مغازه داری که به بدحجاب تذکر می دهد، ناخودآگاه در جایگاه آمر به معروف و ناهی از منکر قرار می گیرد و با شروع گفتمان امر به معروف و نهی از منکر، در تعاملات بین مردم، زمینه های آگاه سازی و رفع شبهات و آموزش بیشتر در سطح جامعه، ایجاد می شود. طرح گسترش فرهنگ تذکردهی و تذکرپذیری بر اساس

مقبولات عرفی، در همین راستا ارایه شده است.^{۲۲}

۱۶. عدم وابستگی به بودجه دولت:

عدالت اجتماعی حکم می‌کند دستگاه‌های دولتی و غیر دولتی و افرادی که باعث آلودگی فرهنگی اجتماع شده‌اند، خود هزینه سالم‌سازی آن را نیز تأمین نمایند، لذا بودجه سالم‌سازی و فرهنگی طرح، از خود طرح بدون وابستگی به بودجه عمومی، تأمین می‌شود. اخذ جریمه از متخلفان، مدیران و مسئولان دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و خصوصی که ترک فعل نمایند و به وظایف قانونی خود در قبال اصلاح عفاف و حجاب مجموعه تحت مدیریت خود عمل نکنند و خدمت‌رسانی بدون تذکر و اصلاح داشته باشند، تأمین خواهد شد. مبالغ حاصل از جرائم، به پیشبرد اصلاح وضعیت عفاف و حجاب خصوصاً در جنبه‌های ایجابی و فرهنگی اختصاص خواهد یافت. ماده ۹ قانون حمایت از آمران و ناهیان از منکر مصوب مجلس^{۲۳} بیان می‌کند: اشخاص حقیقی یا حقوقی حق ندارند در برابر اجرای امر به معروف و نهی از منکر مانع ایجاد کنند؛ سپس قانون متخلفین از این بند را محکوم به جزای نقدی نموده و تبصره آن تصریح دارد که: وجوه حاصل از این ماده پس از واریز به خزانه کشور با پیش‌بینی در بودجه سالانه صدرصد در اختیار ستاد قرار می‌گیرد. در این طرح با استفاده از جرایم نقدی، هزینه برنامه‌های فرهنگی نهادهای مردمی و یا برنامه‌های فرهنگی مندرج در قوانین تأمین می‌شود.

علاوه بر این غالباً عدم تأمین به موقع بودجه‌های فرهنگی توسط دولت یکی از عواملی است که طرح‌های مختلف کشور را متوقف نموده و یا اثر بخشی آن را از بین برده‌است.

عرصه‌های طرح:

در این طرح شرایط و محیط‌های بروز و ظهور بدحجابی، تحت عنوان عرصه معرفی شده‌است. به عبارت دیگر کلیه محیط‌ها و شرایط مختلف و متمایز از هم که امکان حضور بدحجاب وجود دارد، به عنوان یک عرصه در نظر گرفته شده‌است.

یازده عرصه مورد نظر برای اقدام در برنامه‌ریزی طرح جامع عفاف و حجاب ستاد شامل موارد زیر می‌باشد:

- ۱- دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی ۲- محله، ۳- خانه و خانواده ۴- وسایل نقلیه، ۵- اماکن تجاری و خدماتی، رفاهی، فرهنگی و ورزشی ۶- لباس و پوشاک ۷- مراکز آموزشی ۸- معابر و مراکز عمومی

۲۲ مندرج در طرح تفصیلی

۲۳ قانون حمایت از آمران و ناهیان از منکر مصوب مجلس شورای اسلامی ۱۳۹۴

۹- فضای مجازی ۱۰- باندهای اشاعه مفساد اخلاقی ۱۱- سایر مظاهر فساد می‌باشد. عرصه‌ها به گونه‌ای است که هیچ وضعیت، مکان و شرایط دیگری برای بروز و ظهور بدحجابی غیر از این ۱۱ عرصه متصور نیست، یعنی یک بدحجاب در جامعه، یا در خانه است و از خانه که بیرون می‌آید، در محله یا با وسیله نقلیه تردد می‌نماید یا در معابر و مراکز عمومی مانند پارک و ... حضور پیدا می‌کند یا به دستگاه دولتی یا به مراکز خصوصی اعم از مغازه‌ها، مراکز درمانی، ورزشگاه‌ها، رستوران‌ها، شرکت و ... به عنوان کارمند یا ارباب رجوع، مراجعه می‌کند یا به مراکز آموزشی مانند مدرسه و دانشگاه وارد می‌شود یا در هر یک از این عرصه‌ها، وارد فضای مجازی می‌شود و یا به همراه سایر مظاهر فساد مانند سگ گردانی، مسکرات و مواد مخدر در اجتماع حاضر می‌شود یا به فروش البسه و پوشاک نامناسب اقدام می‌کند یا اقدام به تشکیل شبکه‌های فساد می‌کند. در این طرح همه شرایط و مراکز، در عرصه‌ها تعریف شده و دارای برنامه است. اگر در هر یک از این عرصه‌ها، دو حیطة کار اجرایی و فرهنگی توأمان انجام شود، قطعاً وضعیت عفاف و حجاب کشور سامان می‌یابد.

عرصه اول: دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی

همانگونه که در ویژگی‌های طرح بیان شد این طرح در هر عرصه به صورت مرحله‌ای اجراء می‌شود و شروع طرح از دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی است.^{۲۴} در عرصه اول، سه مرحله وجود دارد: الف) کارمندان و مدیران، ب) ارباب رجوع، ج) مأموریت و وظایف دستگاه

الف) کارمندان و مدیران: در مرحله اول می‌بایست، خود کارمندان دولت که حقوق بگیر و عضو خانواده دولت تحت مسئولیت مدیران هستند، الگوی سالمی از محیط کاری براساس شاخص‌های عفاف و حجاب ارائه دهند.

بر این اساس، معیار و شاخص‌های عفاف و حجاب کارمندان از طرف ستاد بنا بر تکالیف قانونی^{۲۵} تهیه و به دستگاه‌های دولتی ابلاغ شده است.^{۲۶} در صورت اهتمام مسئول و کارکنان، به رعایت شاخص‌ها، برای مدیر و مجموعه آن دستگاه، تشویق‌های مدیریتی و کارمندی در نظر گرفته می‌شود و در صورت اهمال و ترک فعل، بعد از گرفتن تذکر و اخطار اولیه، در صورت عدم توجه، مدیر و به نوعی مجموعه، هزینه ترک فعل‌ها را پرداخته و جریمه می‌گردد. به طور مثال اگر در یکی از شعب بانکی در منطقه اجرای طرح، چند نفر کارمند بدحجاب گزارش شوند، بعد از تذکر در نوبت اول فرضاً چند میلیون از حقوق مدیر

^{۲۴} این عرصه طبق وظیفه قانونی ستاد در مصوبه ۴۲۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۱۰ و ۱۱ در قالب قرارگاه ۲۱ تیر از اردیبهشت ۱۴۰۱ در تمامی دستگاه‌های کشور آغاز شده است.

^{۲۵} آیین نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۴/۱۰/۱۳۸۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۱۲/۶/۱۳۹۸) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به وظایف ستاد امر به معروف و نهی از منکر، بند ۵

^{۲۶} نامه شماره ۲/۳۴۹۹ مورخ ۱۴۰۰/۱/۱۶

کسر می‌شود و همچنین درصدی از بودجه رفاهی کارکنان تبدیل به بودجه آموزشی و ترویجی عفاف و حجاب می‌شود. در این طرح در واقع ترک فعل مدیر و بی‌تفاوتی و عدم نهي از منکر مجموعه، مورد جرمه واقع می‌شود.

در این روش هم کارمندی که رعایت شاخص های عفاف و حجاب را نکرده است، نسبت به مدیر و دیگر کارکنان، احساس شرمندگی به خاطر هزینه کسر شده ناشی از عدم تقید به عفاف و حجاب خواهد داشت و همچنین همه مجموعه برای جلوگیری از اخطار به مجموعه، به مشارکت در نظارت عمومی و امر به معروف و نهي از منکر بر انگيخته و مانع تکرار مسأله می‌شوند. در این مرحله هیچ برخورد مستقیم با خود بدحجاب توسط نیروهای بیرون از مجموعه، وجود نخواهد داشت. البته در قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر، تصریح دارد که اشخاص حقیقی و حقوقی که از اجرای امر به معروف و نهي از منکر به هر نحوی ممانعت کنند بر اساس ماده ۹ قانون، مجرم شناخته شده و علاوه بر مجازات مقرر، محکوم به حبس تعزیری یا جزای نقدی می‌شوند.

ب) ارباب رجوع: مسئولیت رعایت عفاف و حجاب مراجعین در هر دستگاهی به عهده مدیر و کارمندان آن دستگاه می‌باشد، لذا با توجه به شاخص های عفاف و حجاب برای ارباب رجوع، به نسبت میزان عدم رعایت و قبح شکنی های مشخص شده، جرایم تعریف می‌شود. فرضاً اگر دستگاه دولتی نسبت به فردی که کشف حجاب نموده است بدون هیچگونه تمهید و تذکر و اصلاح، خدمات اداری ارائه دهد، مدیر مورد جرمه واقع می‌شود.

ج) مأموریت دستگاه: بسیاری از دستگاه های مختلف علاوه بر اصلاح وضعیت عفاف و حجاب کارمندان خود، مأموریت ها و وظایف قانونی برای ارتقاء و گسترش فرهنگ عفاف و حجاب در سطح جامعه دارند که باید آن را انجام دهند، مانند وزارت فرهنگ و ارشاد که ۲۲ وظیفه توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی برای آن سازمان تصویب شده است. یا وظایف وزارت امور خارجه در قبال اتباع خارجی؛ که در صورت ترک فعل، مدیر مسئول باید مورد اخطار، جرمه، توبیخ مدیریتی و یا در صورت تکرار، برکنار شود.

برای اجراء و تحقق عفاف و حجاب براساس شاخص ها، باید نظارت های مؤثر و مستمر وجود داشته باشد، بدین منظور هر مرکز دولتی (مانند بانک ها و ادارات) در منطقه مشخص شده، توسط چهار گروه می‌تواند مورد بررسی قرار گرفته و پس از صحت سنجی گزارشات و جمع بندی، اعلام وضعیت شود:

اول: معتمدین و ضابطین قضایی آموزش دیده محلی به کمک بسیج و تشکل ها و سازمان های مردمی حوزه عفاف و حجاب با مسئولیت شورای امر به معروف محله، مسأله را مدیریت می‌نمایند.

دوم: تیم‌های بازرسی و نظارتی آموزش دیده رسمی که به صورت سرزده از دستگاه‌ها بازدید و نسبت به ابلاغ و اطلاع رسانی و حسن اجرای شاخص‌ها، طبق چک لیست های ارائه شده، گزارش می دهند.

سوم: گزارش های مردمی مراجعه کنندگان

چهارم: نظارت و خود ارزیابی توسط شوراهای امر به معروف و نهی از منکر هر دستگاه خصوصاً مسئول عفاف و حجاب شورا و همچنین نهادهای رسمی نظارتی مانند سازمان بازرسی و حراست

برخی از اقدامات ایجابی یا فرهنگی در این عرصه عبارت است از :

۱. معرفی ادارات، سازمان‌ها و ارگان‌ها، نهادها و ... که موفقیت بیشتری در راستای اجرای طرح عفاف و حجاب از طرف پرسنل زیر مجموعه و ارباب رجوع داشته‌اند به عنوان نهادهای نمونه و الگو.^{۲۷}
۲. تقدیر از نفرات موفق آموزش‌های ضمن خدمت عفاف و حجاب مدیران و کارکنان دولت و تقویت نهادهای نظارتی و ارزشیابی در راستای حاکمیت فرهنگ عفاف در ادارات^{۲۸}
۳. تشویق و حمایت از افراد و تشکل های اداری که در خصوص ترویج فرهنگ عفاف فعالیت می‌نمایند و...^{۲۹}
۴. طرح تشویق مدیران در جشنواره شهید رجایی بر اساس شاخص‌های عفاف و حجاب
۵. تهیه بسته های فرهنگی اثرگذار و هدفمند برای ترویج فرهنگ عفاف و حجاب در ادارات

عرصه دوم: محله

عرصه محله مهمترین عرصه مردمی و تأثیرگذار در این طرح می‌باشد که به نوعی متکفل اجرای طرح در همه عرصه‌ها، در منطقه مشخص شده، می‌باشد. حل مسأله عفاف و حجاب در محله، تا حد بسیار زیادی مانع سرایت بی عفتی و بدحجابی در سطح اجتماع و دیگر مراکز می‌شود یعنی مسأله عفاف و حجاب، چه در جنبه فرهنگی و چه در جنبه اجرایی، قبل از اینکه بخواهد در مقیاس گسترده در جامعه ورود کند، در همان محله توسط معتمدین محلی و شورای امر به معروف و نهی از منکر محلات و مساجد، تدبیر

۲۷ آیین نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به وظایف سازمان امور اداری و استخدامی کشور بند ۴
۲۸ آیین نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به وظایف سازمان امور اداری و استخدامی کشور بند ۱
۲۹ آیین نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۱۲ وزارت کشور و بند ۵ از وظایف معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری

می‌شود.^{۳۰} ورود و خروج از حریم خصوصی خانه و حضور فیزیکی در سطح اجتماع، با حضور در محله تحقق می‌یابد. در این طرح اگر شخصی با پوشش نامناسب از خانه ای بیرون آمد و یا وارد خانه‌ای شد و یا دیگر مظاهر خلاف عفت عمومی مانند آلودگی صوتی با استفاده از موسیقی های مبتذل و یا سگ گردانی را بروز و ظهور داد، بدون برخورد انتظامی با بدحجاب، پلاک خانه، مانند پلاک ماشین، جریمه می‌شود. مالک خانه یا سرپرست خانواده که در قبال اعضای خانواده و افرادی که در آن خانه رفت و آمد می‌نمایند، مسئولیت دارد، مکلف به ادای مسئولیت نسبت به رعایت عفاف و حجاب افراد نیز می‌باشد؛ لذا اگر از خانه ای فرد بدحجاب یا بی‌حجاب خارج یا وارد شود، مسئول خانه و سرپرست خانواده که مسئول حفظ بهداشت اخلاقی و روانی خانه و محله نیز می‌باشد به جهت تسری این آلودگی فرهنگی از خانه به محله و جامعه و ترک فعل در انجام مسئولیت فرهنگی خود، نسبت به اجتماع، باید هزینه مشخص شده را بپردازد.

در آپارتمان ها و مجتمع های مسکونی نیز طبق قانون،^{۳۱} مدیر مجموعه، مسئول و تدبیر کننده این امر می‌باشد.^{۳۲} حتی در شهرک‌ها، مدیریت شهرک‌ها مسئول و در شورای امر به معروف و نهی از منکر شهرک برای این مسئله تدبیر امر خواهند نمود. علاوه بر خانه، مسئولیت نظارت و سالم سازی عفاف و حجاب کلیه اماکن، دستگاه های دولتی، مراکز خصوصی و دیگر عرصه‌های واقع در محله با شورای امر به معروف و نهی از منکر محله و مسئول عفاف و حجاب شورا می‌باشد.

همچنین از آنجایی که فعالیت های تربیتی- فرهنگی در هر محله و منطقه به تناسب شرایط بومی و محلی هر منطقه، مختلف می‌باشد شورای امر به معروف و نهی از منکر هر محله‌ای به تناسب نیازهای بومی آن جا با تشکیل کارگروه امور فرهنگی، برنامه های فرهنگی مناسب در حوزه امر به معروف و نهی از منکر را مدیریت خواهد نمود.

از مهمترین اقدامات فرهنگی در محله عبارت است از:

راه اندازی مراکز مشاوره عفاف و حجاب در محلات با استفاده از ظرفیت دانشگاه ها، حوزه های علمیه و مشاوران تخصصی تأیید شده^{۳۳} (به گونه ای که فرد متخلف مخیر به پرداخت جریمه و یا مراجعه به مرکز مشاوره تخصصی عفاف و حجاب و بخشودگی جریمه پس از دریافت مشاوره و آموزش ضرورت

^{۳۰} منشور و دستورالعمل تشکیل شوراهای امر به معروف و نهی از منکر محلات توسط ستاد تنظیم و ابلاغ شده است. درسایت ستاد امر به معروف به نشانی setad-abm.ir قابل رویت است

^{۳۱} آئین نامه اجرائی قانون تملک آپارتمانها مصوب ۱۳۴۷/۲/۸ (ماده ۱۴)

^{۳۲} دستورالعمل اجرائی نحوه تصمیم گیری در آپارتمان ها، مجتمع های مسکونی و شهرک ها برای اجرای طرح، تدوین و ارائه خواهد شد.

^{۳۳} آیین نامه راهکارهای اجرائی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ

۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به وظایف حوزه علمیه قم

و اهمیت عفاف و حجاب، با گواهی و تایید مشاور می‌باشد).

تبصره: برای راه اندازی مراکز مشاوره محلی، افراد واجد شرایط، آموزش‌های لازم را دیده و برنامه‌های آموزشی امر به معروف و نهی از منکر در حد رشته‌های تخصصی دانشگاهی و حوزوی، دایر می‌گردد.

۱. استفاده از ظرفیت مساجد، هیئت‌ها، تشکلهای مذهبی و هیئت‌های اندیشه ورز متشکل از نخبگان حوزوی و دانشگاهی در امر تبیین ضرورت عفاف و حجاب و مقابله با بی‌عفتی در جامعه و محله

۲. فعال سازی فرهنگسراها برای برگزاری جلسات مرتبط، پرسش و پاسخ در زمینه ضرورت عفاف و حجاب، برگزاری مراسم ویژه در این زمینه و ...^{۳۴}

عرصه سوم: خانه و خانواده

طبق قانون، **حریم غیر خصوصی** مکانی است که بدون تجسس در معرض دید عموم قرار می‌گیرد مانند قسمت های مشترک آپارتمان‌ها، هتل‌ها، بیمارستان‌ها و نیز وسایل نقلیه.^{۳۵} از آنجا که حریم خصوصی در فضایی تعریف می‌شود که بروز و ظهوری برای اجتماع نداشته باشد و در منظر و سمع دیگران قرار نگیرد لذا در بین همه عرصه‌ها فقط عرصه خانه و خانواده، حریم خصوصی است و در عرصه حریم خصوصی خانه، فقط به کارهای فرهنگی فاخر و همه جانبه و اثرگذار و جذاب تربیتی پرداخته می‌شود.

در این عرصه تا مادامی که از حریم خانه، مظاهر بدحجابی و فساد و تباهی به بیرون، درز پیدا نکرده‌است، هیچ اقدام اجرایی و قانونی صورت نمی‌گیرد و حریم خصوصی به شدت مورد صیانت و محافظت قرار خواهد گرفت.

در همه تدابیر فرهنگی برای خانواده دو رویکرد بومی و ملی به تناسب مخاطبین مختلف با شرایط سنی و جنسیت اعضاء خانواده، مدنظر است.

در قوانین موجود، فقط در عرصه خانه و خانواده ۱۶ نهاد حاکمیتی مانند وزارت ارشاد، صدا و سیما و سازمان تبلیغات و ... ۴۷ وظیفه در حوزه گسترش فرهنگ عفاف و حجاب بر عهده دارند.^{۳۶} در این عرصه

۳۴ آیین نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ

۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۵ وظایف شهرداری ها

۳۵ قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مصوب ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی

۳۶ پیوست فرهنگی دستگاهها (در طرح تفصیلی)

دستگاه‌هایی که طبق قانون موظف به انجام امور فرهنگی هستند مانند صدا و سیما^{۳۷} اگر به وظایف خود عمل نکنند، بر اساس شاخص‌های اعلامی، مورد جریمه قرار می‌گیرند و مبالغ جمع آوری شده صرف هزینه‌های فرهنگی تشکیل‌ها و مؤسسات مردمی مرتبط با همان وظیفه می‌شود و دستگاه‌هایی که به موقع به وظیفه خود عمل نمایند معرفی و مورد تشویق قرار می‌گیرند.

از جمله اقدامات فرهنگی دیگر متناسب این عرصه می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. ترویج و تولید محصولات فرهنگی و برنامه‌های متناسب با فرهنگ حجاب و عفاف برای کودکان (اسباب بازی، بازی‌های رایانه‌ای و تهیه و استفاده از قهرمان‌های عروسکی مطرح در کارتون‌ها و برنامه‌های کودک)^{۳۸}

۲. برنامه‌های فرهنگی در فضای مجازی و رسانه ملی برای نشان دادن آسیب‌های عدم رعایت حجاب و عفاف در جامعه و آگاه‌سازی خانواده‌ها از عدم امنیت روانی ناشی از شیوع مظاهر فساد^{۳۹}

۳. برنامه ریزی برای بهینه‌سازی اوقات فراغت اعضای خانواده^{۴۰}

۴. ایجاد مراکز مشاوره محلی با کادر مجرب برای برطرف کردن مسائل و مشکلات خانواده‌ها^{۴۱}

۵. ترویج سبک معماری اسلامی در جهت بهبود عفاف در خانواده‌ها^{۴۲}

۶. حمایت از ایجاد تشکل‌های صنفی در خصوص زنان سرپرست خانواده جهت کارآفرینی، خودیاری و بهبود زندگی اقتصادی آن‌ها و جلوگیری از بروز ناهنجاری‌های اخلاقی و فرهنگی در آنان و ...^{۴۳}

۳۷ آیین‌نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۵ سازمان تبلیغات اسلامی و بند ۱۹ وظایف سازمان صدا و سیما

همان ۳۸

۳۹ آیین‌نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۲ وزارت علوم و بند ۱۲ و بند ۲۳ و بند ۲۵ سازمان صدا و سیما و بند ۵ از وظایف سازمان جوانان

۴۰ آیین‌نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۷ از وظایف سازمان جوانان

۴۱ آیین‌نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۱۲ از وظایف سازمان جوانان

۴۲ آیین‌نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۱۰ شهرداری و بند ۶ سازمان مسکن

۴۳ آیین‌نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۱ از وظایف سازمان بهزیستی

۷. ترغیب و تسهیل ازدواج و تحکیم خانواده و ارائه خدمات آموزشی، مشاوره ای و مددکاری در حفظ ارزش های اسلامی - انقلابی خانواده‌ها و فرهنگ سازی و ترغیب خیرین برای مشارکت در طرح‌های فرهنگی عفاف و حجاب و تسهیل و گسترش ازدواج جوانان^{۴۴}

عرصه چهارم: وسایل نقلیه

رعایت عفاف و حجاب در وسیله نقلیه اعم از ماشین، موتور سیکلت و ... که طبق قانون جزو حریم خصوصی نمی‌باشد^{۴۵}، عرصه دیگر طرح می‌باشد. در این عرصه مسئولیت رعایت عفاف و حجاب بر عهده مالک و راننده وسیله نقلیه است. هر وسیله نقلیه ای که دارای سرنشینی باشد که رعایت عفاف و حجاب نکرده و یا مروج سایر مظاهر فساد مانند آلودگی صوتی، حمل سگ، نصب تصاویر و نمادهای مستهجن و ... باشد، بدون توقیف، مورد تذکر و سپس در صورت تکرار مورد جریمه واقع می‌شود. در نوبت اول به تذکر پیامکی و ارسال پیام فرهنگی و آگاه سازی نسبت به قوانین اکتفا می‌شود و در نوبت های بعدی مشمول جریمه نقدی می‌شود و در صورت تکرار به صورت تصاعدی جرایم بالا می‌رود. در صورت عدم پرداخت جرایم مانند دیگر جرایم رانندگی، طبق قوانین موجود اعمال قانون می‌شود. در حال حاضر به علت خلأهای قانونی، در طرح ناظر ۱ (نظارت نامحسوس بر وسایل نقلیه) بعد از تذکر در نوبت اول و تعهد در نوبت دوم، در صورت تکرار در نوبت سوم، وسیله نقلیه، توقیف و مالک ماشین، به مراجع قضایی معرفی می‌شود و به دنبال این امر، متخلفین برای رفع توقیف وسیله نقلیه در ازدحام مراجعین، گرفتار پیچ و خم امور اداری و اطاله دادرسی در دادگاه‌ها می‌شوند. این روند در عین بازدارندگی، در قسمت مراجعه به مراکز پلیس و محاکم قضایی، در بسیاری از موارد، بازتاب خوبی نداشته و مسأله به جنبه ضد فرهنگی تبدیل شده و نتیجه عکس می‌دهد.

در این عرصه، در عین اینکه رسیدگی به تخلفات وسایل نقلیه به صورت کشوری قابل اجرا می‌باشد اما ضابطین مشخص شده در مناطق، وسایل نقلیه با سرنشین بدحجاب و کشف حجاب را، در همان محله و منطقه مشخص، مورد تذکر پیامکی یا جریمه قرار می‌دهند تا در همان ابتدای حرکت با تذکر و یا جریمه از ترویج بدحجابی در سطح جامعه جلوگیری شود. وسایل نقلیه عمومی پر ازدحام مانند مترو و اتوبوس های درون شهری بدلیل شرایط متفاوت، در عرصه معابر عمومی تعریف شده‌است.

۴۴ آیین نامه راهکارهای اجرائی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ

۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۱۲ وظایف سازمان جوانان و بند ۲ بنیاد شهید و ایثارگران

۴۵ قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مورخ ۱۳۹۴ ناظر به تبصره ماده ۵. آیین نامه راهکارهای اجرائی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷

مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۶ وظایف نیروی انتظامی

در این عرصه تشویق‌ها و کارهای فرهنگی زیادی وجود دارد از جمله:

۱. تشویق و ترغیب شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل زمینی، هوایی، دریایی و ریلی به ارائه خدمات فرهنگی به منظور اشاعه فرهنگ عفاف و حجاب به مسافران به همراه نصب تابلوهای تبلیغی و اثرگذار با محوریت عفاف و حجاب^{۴۶} و امر به معروف و نهی از منکر
۲. افزایش تسهیلات حمل و نقل شهری ویژه بانوان به منظور تامین آسایش بیشتر آنان^{۴۷}
۳. تشویق‌های لازم مانند بخشودگی جرایم برای رانندگانی که به ترویج فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر برای مسافران اقدام نمایند، در نظر گرفته می‌شود.
۴. برای رانندگانی که به ترویج فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر برای مسافران اقدام نمایند، تشویق‌های لازم در نظر گرفته می‌شود.

عرصه پنجم: اماکن تجاری، خدماتی، فرهنگی و ورزشی

مغازه‌ها، پاساژها، فروشگاه‌ها، شرکت‌های خصوصی، سالن‌های عروسی و پذیرایی، مراکز درمانی و بیمارستان‌ها، سینماها، باشگاه‌های ورزشی، رستوران‌ها و کلیه مؤسسات و مراکز خدماتی که دارای مسئول مشخص هستند، محدوده گسترده‌ای برای این عرصه می‌باشد.

برای چنین اماکنی به تناسب نوع خدماتی که ارائه می‌شود، در سه مرحله اقدام می‌شود:

مرحله اول: کارمندان و فروشندگان بدحجاب

مرحله دوم: کالا و خدماتی که در رابطه با ملحقات عفاف و حجاب است مانند استفاده از تابلوها و یا تبلیغات غیرعقیفانه، برگزاری مجالس مبتذل در سالن‌های پذیرایی، اختلاط در آرایشگاه‌ها و ...

مرحله سوم: خدمات دهی به مراجعینی که رعایت عفاف و حجاب بر اساس شاخص‌ها را ندارند.

برای هر سه حیطة بعد از اطلاع‌رسانی و توجیه‌های لازم، جرائم و مشوقاتی در نظر گرفته می‌شود. علاوه بر بازرسین منطقه‌ای، شورای امر به معروف و نهی از منکر صنف، اطلاع‌رسانی، آموزش و نظارت را عهده‌دار است. در این عرصه ذکر چند نکته لازم است:

۴۶ آیین نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوبه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و مصوب (جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸۶/۱۲) بند ۵ و ۶ از وظایف سازمان راه و شهرسازی

۴۷ آیین نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی نظربه بند ۹ وظایف شهرداری‌ها

۱. اگر مراکز تجاری و خدماتی به صورت مجتمع با مدیریت واحد بود، حتی المقدور جرائم متوجه مدیر مجموعه می‌شود تا همه مجموعه توسط مدیریت، ندبیر شود.

۲. در حال حاضر طبق قانون و ابلاغیه پلیس اماکن عمومی، ورود افراد بدحجاب به مراکز تجاری و خدماتی ممنوع می‌باشد. ولی در این طرح صرف ورود بدحجاب به مراکز تجاری و ...، برای مدیریت تخلفی در نظر گرفته نمی‌شود بلکه فقط در صورت ارائه خدمات قبل از تذکر و اصلاح، تخلف محسوب شده و جریمه به مجموعه و مدیریت آن تعلق می‌گیرد. حضور بدحجاب در اماکن خصوصی و دولتی بدون دریافت خدمت به منزله حضور در معابر عمومی، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۳. افراد اثر گذار و فرهنگ ساز مانند ورزشکاران، هنرپیشه‌ها (سلبریتی‌ها) و ... در همان محل حضور در باشگاه‌ها و مراکز فرهنگی و یا تولید محتوا در فضای مجازی بدون رعایت عفاف و حجاب، مخاطب طرح می‌باشند.

برخی از اقدامات فرهنگی مربوط به این عرصه:

۱. ارائه تسهیلات برای تولید، عرضه و نمایش الگوهای ایرانی-اسلامی و عفاف و حجاب به طور مستمر با همکاری شهرداری و وزارت صمت

۲. ایجاد فضای مختص بانوان و بدون نیاز به حجاب در مراکز خدماتی، تفریحی و ورزشی

۳. استفاده مثبت از ظرفیت افراد اثرگذار مانند ورزشکاران و افراد مؤثر فرهنگی-اجتماعی که با رفتار عفیفا نه در جامعه حضور می‌یابند و معرفی الگوهای نخبه عفیفا

عرصه ششم: لباس و پوشاک

لباس و پوشاک یکی از مهمترین مسائل مرتبط با عفاف و حجاب است که برای گسترش حجاب اسلامی و رفع بدحجابی در جامعه، حمایت از طراحی، تولید، عرضه و مصرف پوشاک متناسب با شئون اسلامی مورد توجه است. از طرفی عدم نظارت صحیح بر تولید، توزیع و مصرف لباس و پوشاک به موازات مسأله مهم طراحی مد و لباس، زیر ساخت گسترش بدحجابی را در جامعه فراهم می‌کند. مغازه‌ها و مراکزی که اقدام به ارائه البسه غیر عفیفا نه مانند لباس های پاره و ... نمایند مورد جریمه های اثر گذار قرار می‌گیرند تا فروش و به تبع تولیدات و واردات این نوع البسه برای آنها مقرون به صرفه نباشد.

از طرف دیگر لباس و پوشاک متناسب با شئون اسلامی و فرهنگ ایرانی، باید با قیمت ارزان عرضه شده و

به سادگی در اختیار بانوان قرار گیرد، به گونه ای که افرادی که می خواهند حجاب کامل داشته باشند، جریمه گرانی چادر و لباس های مناسب را نپردازند و تهیه پوشاک عقیفانه ساده تر و ارزانه تر و مقرون به صرفه تر از پوشاک ناپهنجار و غیر عقیفانه باشد که برای این امر لازم است اتحادیه مد و لباس ایرانی - اسلامی در هر دو عرصه طراحی و تولید، ایجاد گردد و فعالان این عرصه مورد حمایت و تشویق قرار گیرند.

برای تولید و عرضه کنندگان لباس های مناسب مشوق های زیادی منجمله در اختیار قرار دادن مراکز فروش ویژه و نمایشگاه های دائمی، توسط دستگاه های مرتبط مانند شهرداری ها و ... تدبیر شده است. به موازات این امر برای طراحی، تولید، واردات و عرضه پوشاک مبتذل^{۴۸} و نیز برای اشاعه دهندگان مد و لباس های نامناسب جریمه متناسب با هر تخلف در نظر گرفته می شود. جرائم اخذ شده صرف امور فرهنگی و حمایت از طراحی، تولید و توزیع پوشاک اسلامی و ایرانی می شود.

طبق قانون، در خصوص طراحی مد و لباس، وزارت ارشاد^{۴۹} و در مسئله تولیدات عقیفانه، وزارت صمت^{۵۰} مسئول بوده و باید پاسخگو باشند.

عرصه هفتم: مراکز آموزشی

از آنجا که مراکز آموزشی اعم از دانشگاه ها، مدارس و مؤسسات آموزشی دارای اهمیت، جایگاه، شرایط و مخاطب خاصی هستند و مانند همه جای دنیا از قوانین مختص به خود برخوردارند، لذا به عنوان عرصه دیگری در نظر گرفته شده است. در این خصوص، قوانین عفاف و حجاب به تفصیل تصویب و ابلاغ شده است.^{۵۱}

در این طرح رؤسای دانشگاه ها و مدارس و مراکز آموزشی فقط مسئول کلاس و درس و واحد آموزشی نیستند، بلکه مسئول پرورش اخلاق و تربیت دینی مخصوصاً رعایت حریم عفاف و حجاب مجموعه تحت

۴۸ آیین نامه اجرایی قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباس هایی که استفاده از آن ها در ملامع خلاف شرع و یا عفت عمومی را جریحه دار می کند. (مصوب ۱۳۶۸/۳/۲۰). آیین نامه اجرایی قانون ساماندهی مد و لباس (مصوب ۱۳۸۷/۴/۹ هیات وزیران)، مصوبه جلسه ۸۲۰ مورخ ۱۳۹۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به وظایف وزارت صمت

۴۹ قانون ساماندهی مد و لباس مصوب مجلس شورای اسلامی ۱۳۸۵

۵۰ مصوبه جلسه ۸۲۰ مورخ ۱۳۹۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به وظایف وزارت صمت

۵۱ قانون مقررات انتظامی هیات علمی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور (مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲) فصل دوم ماده ۷ بند ۱۲ و ماده ۸. مصادیق پوشش (مجاز و غیر مجاز) دانشجویان (مصوبه جلسه ۱۹۷ شورای اسلامی شدن دانشگاه ها و مراکز آموزشی) (مصوب جلسه ۳۵۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۷۴/۶/۱۴) و آیین نامه انضباطی دانشجویان جمهوری اسلامی (مصوبه جلسه ۲۰، ۴، ۷۴، ۱۹۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی). مصوبه جلسه ۱۹۷ شورای اسلامی شدن دانشگاه ها و مراکز آموزشی، طرح پوشش (مجاز و غیر مجاز) ویژه دانشجویان در تبیین تبصره ۳ ماده ۶ آیین نامه انضباطی دانشجویان (مصوب جلسه ۳۵۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۷۴/۶/۱۴). آیین نامه اجرایی مدارس مصوب جلسه ۶۵۲ مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۰ شورای عالی آموزش و پرورش، فصل پنجم

مدیریت خود نیز می باشند. فرضاً اگر در مراکز آموزشی افرادی با کشف حجاب، حضور داشته باشند و با همان وضعیت در حریم مرکز آموزشی و مدرسه، تردد نمایند، این وضعیت، نشان بر ناتوانی مدیریت آن مرکز آموزشی است. شاخص های عفاف و حجاب باید در رتبه بندی و ارزیابی مدیران مراکز آموزشی، لحاظ شود و در صورت بی تفاوتی مجموعه، مدیریت باید تغییر نماید. در این صورت، مدیران برای حفظ جایگاه مدیریتی خود، به وظایف قانونی و مدیریتی شدیداً ملتزم می شوند. علاوه بر استفاده از ابزار تغییر مدیریت، در این طرح در صورت عدم رعایت مراکز آموزشی، به تناسب وضعیت و بر اساس شاخص های عفاف و حجاب، مدیر مجموعه آموزشی جریمه میشود؛ مثلاً یک واحد دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی در شرایطی که موجبات تخریب حریم و عفاف و حجاب یک شهرستان و منطقه را ایجاد کند، به تناسب شکل بی بندوباری، مدیر مجموعه، جریمه می شود و مبالغ مأخوذه مانند دیگر عرصه ها صرف فرهنگ سازی های مرتبط میشود از آن جمله:

ایجاد محیط مناسب اخلاقی با اجرایی نمودن طرح تدریجی تفکیک جنسیتی در دانشگاه ها و دیگر مراکز آموزش مختلط برای اجرایی سازی قانون^{۵۲} بدون ابتلاً به نظرات افراطی همچون پیشنهاد طرح های سخیف دیوارکشی در کلاس ها. نمی توان با عنوان محیط آموزشی، دختر و پسر جوان را در یک محیط پر ازدحام و پرجاذبه در مرآوده و ارتباط با یکدیگر قرار داد و توقع داشت با چند دیواره نویس و بخشنامه، محیط سالم عفیفا نه داشته باشیم. امروزه حتی در بعضی دانشگاه های معتبر و گران قیمت دنیا، با هدف ارتقاء سطح کیفی و معدل علمی، علاوه بر ابلاغ و اجرای قوانین سختگیرانه برای پوشش دانشجویان، اقدام به تفکیک جنسیتی نموده اند. چگونه در جمهوری اسلامی، در مدارس از دوران کودکی و ابتدایی تا دبیرستان تفکیک جنسیتی وجود دارد ولی در اوج جوانی به محض ورود به دانشگاه ها، اختلاط جنسیتی تجویز و اجرا می شود. راه حل این مسأله با تدبیر و تدریج به راحتی قابل انجام است به طور مثال اگر برای سال جدید آموزشی، در دفترچه انتخاب رشته، یک مجتمع و ساختمان دانشگاهی مربوط به آقایان و ساختمان دیگر مختص خانم ها اختصاص یابد و بر این اساس انتخاب رشته صورت گیرد، بعد از چند سال خود به خود تفکیک جنسیتی صورت می گیرد. جداسازی روزها و کلاس ها در یک ساختمان و محیط آموزشی با مدیریت واحد عملاً استمرار نداشته ولی در موارد اضطرار و نبود امکانات، در شرایط خاص، اختلاط قابل گذر کردن است مانند در رشته های مقطع دکترا و یا شرایط خاص.

از طرف دیگر، برای جذب و گزینش معلمان و اساتید که نقش بی بدیلی در تربیت نسل آینده دارند اولاً در همه رشته ها باید شاخص عفاف و حجاب به عنوان شرط لازم پذیرش وجود داشته باشد. ثانیاً بعد از جذب، اقداماتی مانند ارتقاء و تبدیل وضعیت اساتید و معلمان و ... به منظور اثرگذاری های اجتماعی

و ترویج فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر و عفاف و حجاب به عنوان، مشوق، در نظر گرفته شود.

لازم به ذکر است؛ اصلاح وضعیت عفاف و حجاب کارمندان، معلمان و اساتید توسط مدیران آن مجموعه که حقوق بگیر مجموعه‌اند در عرصه اول (دستگاه‌ها) تعریف شده و در اولویت می‌باشد.

برخی اقدامات فرهنگی در این عرصه عبارتند از :

۱. گنجاندن موضوع عفاف و حجاب با اهتمام به مثبت‌نگری و زیبا اندیشی در کتب درسی همراه با تبیین ضرورت و فلسفه آن برای دانش آموزان و پاسخ به سؤالات و شبهات دانش آموزان و دانشجویان با تقویت مربیان تخصصی

۲. استفاده از ظرفیت دروس عمومی و معارف اسلامی برای آشنایی دانشجویان با مبانی، اصول و فرهنگ عفاف و حجاب^{۵۳}

۳. اختصاص نمره در دروس مرتبط هنری جهت ساخت محصولات هنری و کلیپ در خصوص عفاف و حجاب، تحقیق و پژوهش و مقابله با فرهنگ ابتذال

۴. ارتقاء رتبه اساتید فعال در تبیین و اجرای موثر عفاف و حجاب و تاثیر آن در نظام رتبه بندی معلمان

۵. برگزاری کرسی‌های آزاد اندیشی و انجام مناظره در خصوص فلسفه عفاف و حجاب

۶. ایجاد فضای آموزشی آزاد مختص بانوان به گونه‌ای که بدون حضور آقایان، دانشجویان و اساتید خانم بتوانند بدون حجاب به تحصیل بپردازند.

۷. معرفی و تقدیر از اساتید و دانشجویان و دانش آموزان الگو در عفاف و حجاب و معرفی دانشگاه‌ها و مدارس الگو در این امر

۸. اولویت قراردادن اشتغال‌های دانشگاهی و هیات علمی برای افراد الگو در عفاف و حجاب

۹. معرفی الگوهای نخبه عقیفه در سطوح مختلف که توانسته‌اند در عین رعایت عفاف و حجاب به مدارج بالای علمی و مهارتی دست پیدا کنند برای تغییر الگوهای غیرعقیفانه به الگوهای عقیف و نخبه

عرصه هشتم: معابر و مراکز عمومی

در این عرصه بدحجاب بدون دستگیری و برخورد مستقیم، مخاطب طرح تلقی می‌گردد. معابر عمومی شامل خیابان‌ها، پارک‌ها، سواحل، کوهستان‌ها و مکان‌هایی است که یا مسئول مستقیم و مشخصی ندارد و یا در حیطه مدیریتی شرایط و امکانات جلوگیری از بدحجابی وجود ندارد مانند مراکز پر تردد و دارای ازدحام همچون مترو و اتوبوس‌های درون شهری و ...

در این مرحله ابتدا دوربین‌های معابر عمومی (مانند دوربین‌های مراکز و اماکن، پارک‌ها و مترو و ...) عکس برداری کرده و با چهره و شماره ملی تطبیق داده، تذکر لسانی به شکل پیامکی به گوشی مخاطب و یا بسته‌های فرهنگی به آدرس شخص، ارسال و در مراحل بعدی قبض جرایم اثرگذار بدون هیچگونه درگیری به آدرس شخص ارسال و یا در کارت ملی هوشمند ذخیره می‌گردد.

ثانیاً ضابطین قضایی و معتمدین و آحاد مردم به صورت نامحسوس، از متخلف متجاهر، تصویر برداری و برای مراکز مربوطه ارسال می‌نمایند.

برخی از اقدامات فرهنگی در این عرصه:

۱. مراجعه به مشاوره‌های تأیید شده عفاف و حجاب برای بخشودگی جرایم و دریافت گواهی مشاوره
۲. استفاده از ظرفیت‌های تبلیغاتی مانند بیلبوردها، تلویزیون‌های شهری، دیوار نوشته‌ها برای ترویج فرهنگ عفاف و حجاب و به کارگیری ظرفیت‌های هنری مانند دیوارنویسی، عکس، پیام خطی و ... برای غلبه بصری ارزش‌های عفاف و حجاب در شهر^{۵۴}
۳. حضور مروجین فرهنگی در اماکن عمومی و پاسخگویی به سؤالات حوزه عفاف و حجاب
۴. در نظر گرفتن اماکن و پارک‌های مختص فعالیت‌های زنان و دختران بدون معذوریت پوشش کامل^{۵۵}

عرصه نهم: فضای مجازی

یکی از عرصه‌های بسیار تأثیرگذار در مسایل اخلاقی جامعه خصوصاً حوزه عفاف و حجاب، عرصه فضای مجازی است که در کنار همه عرصه‌های بالا قابل توجه است. هر شخصی در هر عرصه‌ای می‌تواند همزمان در عرصه فضای مجازی نیز فعال باشد. این عرصه در خانه، در محل کار، در وسایل نقلیه و در همه موارد، عرصه تمام عیار تقابل‌های فرهنگی است.

۵۴ آیین نامه راهکارهای اجرائی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۱ وظایف شهرداری‌ها
۵۵ آیین نامه راهکارهای اجرائی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۷ وظایف شهرداری‌ها

در این طرح علاوه بر نقش فضای مجازی در هریک از عرصه های یازده گانه، در این عرصه چهار حیطة مورد توجه خاص میباشد:

اول: در حیطة فرهنگسازی و تبلیغ موثر اجرای طرح در منطقه و کشور
دوم: تدوین سیاست روشن و مشخص در مورد سبک زندگی عقیفانه خصوصاً در شکل لباس و آرایش هنرمندان و... در برنامه ها، فیلمهای سینمایی، تئاتر، شبکه نمایش خانگی و ...
سوم: مقابله با هنجارشکنی و عادی سازی رفتارهای خلاف عفت در فضای مجازی مخصوصاً توسط اثرگذاران فرهنگی، هنری، ورزشی، بلاگرها و... در منطقه اجرای طرح
چهارم:^{۵۶} مقابله با تخریبها و جوسازیها و به انفعال کشاندن دشمن در حیطة عملیات روانی (لشکر سایبری).

در این طرح برای ارائه دهندگان الگوها و یا محصولات مروج بی عفتی و بدحجابی خصوصاً سرشاخه ها، جرایم اثر گذار در نظر گرفته می شود و برای بخشودگی جرایم بالا، موظف به جبران مافات و تبلیغ های اخلاقی مشخص خواهند شد.

در این عرصه حداقل ۷ نهاد دولتی اعم از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت ارشاد و صدا و سیما و سازمان تبلیغات و ... با ۶۶ وظیفه قانونی عهده دار این مسئولیت اند که باید به وظایف خود عمل نمایند.

نمونه برخی از اقدامات فرهنگی و ایجابی در این حیطة:

۱. جریان سازی در راستای جهاد تبیین و روشنگری و پاسخ به شبهات عفاف و حجاب در فضای مجازی
۲. ارائه نرم افزارهای مرتبط ارزان قیمت به خانواده ها به منظور جلوگیری از دسترسی به سایت های ضد اخلاقی^{۵۷}
۳. ساماندهی بازی های رایانه ای، نمادها و نشانها و حمایت از تولیدات و نمادهای داخلی مبتنی بر فرهنگ عفاف و حجاب^{۵۸}
۴. حمایت از تولید و انتشار محتوای مروج سبک زندگی عقیفانه و حمایت از کسب و کارهای

۵۶ آیین نامه راهکارهای اجرائی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به وظایف وزارت ارشاد

۵۷ آیین نامه راهکارهای اجرائی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۷ از وظایف وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

۵۸ ب آیین نامه راهکارهای اجرائی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور و (مصوب جلسه ۸۲۰ مورخ ۹۸/۶/۱۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی ناظر به بند ۲۲ از وظایف وزارت امور خارجه

همسو با حوزه عفاف و حجاب در فضای مجازی

۵. اقدامات تربیتی و ارتقای سواد فضای مجازی کاربران برای محفوظ ماندن در برابر محتوای مضر و غیر اخلاقی

عرصه دهم: باندهای اشاعه مفاسد اخلاقی

دشمن به شدت در تشکیل باندهای فساد و فحشا اقدام کرده و به صورت شبکه ای به ترویج فساد اهتمام دارد (به عنوان نمونه به افراد مبالغی داده می شود تا با وضعیت مبتذل و هنجار شکن در معابر عمومی فقط رفت و آمد کنند تا قبح شکنی نمایند). در این عرصه مهم، متخلفین توسط دستگاه های اطلاعاتی و امنیتی، در فضای حقیقی و مجازی رصد شده و مورد پیگرد قانونی وزارت اطلاعات، اطلاعات سپاه، نیروی انتظامی و مراجع قضایی قرار می گیرد. این عرصه تنها عرصه ای است که نیروی انتظامی و قوه قضائیه با افرادی که اقدام به تشکیل باند و گروه های هنجارشکن و یا اقدامات نامتعارف خاص مانند برهنگی در ملاءعام و ... نمایند، برخورد و اعمال قانون می کنند. این عرصه طبق قوانین و رویه فعلی مراجع قضایی، ادامه مسیر می دهد. نقش معتمدین و نیروهای مردمی وضابطین در شناسایی و گزارش دهی موارد مشکوک، بسیار کمک دهنده است.

از جمله اقدامات فرهنگی در این عرصه می توان به ساخت فیلم و سریال های مؤثر برای آگاه سازی جامعه از عواقب سر تیم های این باندها و نیز آسیب هایی که گریبانگیر افرادی که گرفتار در این باندها می شود؛ اشاره کرد.

عرصه یازدهم: سایر مظاهر فساد

مساله عفاف فقط منحصر به حجاب و پوشش نیست بلکه مسائل مهم و گسترده تری را در بر می گیرد که کاملاً مرتبط با حوزه حجاب می باشد و بدون توجه به آن مسائل نمی توان مسأله حجاب را به تنهایی حل نمود. وجه مشترک این رفتارها، تظاهر به فساد و گناه های اخلاقی، هنجارشکنی و تجری نسبت به آموزه های دینی بوده و ارتکاب به هر یک از این رفتارها راه را برای ناهنجاری های دیگر باز کرده و مانند شبکه ای به هم تنیده همدیگر را تقویت می کنند، لذا بروز و ظهور هر جنبه ای از مسایل غیر اخلاقی و بی توجهی به سلامت فرهنگی جامعه در این طرح مورد توجه قرار می گیرد. در بند اول از اصل سوم قانون اساسی،^{۵۹} این مساله تحت عنوان مبارزه با مظاهر فساد و تباهی مطرح شده که در این عرصه را به آن پرداخته می شود. مسائلی مانند شراب خواری علنی، رقص در محیط های عمومی مثل

۵۹ اصل ۳: دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف مذکور در اصل دوم، همه امکانات خود را برای امور زیر به کار برد: بند ۱. ایجاد محیط مساعد برای رشد فضایل اخلاقی براساس ایمان و تقوا و مبارزه با کلیه مظاهر فساد و تباهی.

مترو یا معابر عمومی، سگ گردانی، آلودگی صوتی موسیقی‌های مبتذل، روزه خواری علنی و ... مربوط به حفظ حریم عفاف در جامعه می‌باشد. هر کدام از موارد ذکر شده در همان عرصه‌ای که بروز و ظهور دارد مورد تذکر و جریمه واقع میشوند. فرضاً آلودگی صوتی و پخش موسیقی‌های مبتذل یا سگ گردانی در خودرو یا محله یا پارک در همان عرصه مشمول اقدام فرهنگی و جریمه قرار می‌گیرد.

پیوست فرهنگی مشترک طرح:

اجرای سیاست‌های تشویقی در کنار سیاست‌های بازدارنده و دارای ضمانت اجراء موجب نتیجه موفق می‌شود. نمونه‌هایی از اقدامات فرهنگی که توأم با اقدام اجرایی صورت می‌گیرد به شرح زیر می‌باشد:

۱. انواع اقدامات فرهنگی در هر عرصه شامل: الف) مصوبات قانونی فرهنگی که عمدتاً توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب شده است. ب) اقدامات فرهنگی با استفاده از طرح‌های پیشنهادی مردم برای محله مورد نظر، زیر نظر شورای امر به معروف و نهی از منکر محله در همه عرصه‌های داخل محله صورت می‌گیرد. ج) برنامه و طرح‌های مؤسسات فرهنگی و تشکل‌های مردمی.

۲. مؤسسات و فعالان عرصه عفاف و حجاب که مجوز و توانایی برگزاری برنامه‌های تعلیمی- تربیتی را داشته باشند و عهده دار پاسخگویی به شبهات حوزه امر به معروف و نهی از منکر و عفاف و حجاب باشند، معرفی می‌شوند. فرد بدحجاب پس از شرکت موفقیت آمیز در دوره‌های آموزشی در صورتی که مراکز و مؤسسات موفقیت بدحجاب را تأیید کنند، جریمه مورد نظر بخشیده میشود.

۳. در صورتی که بدحجاب (ترجیحاً به همراه سرپرست خانواده خود) نزد مشاور عفاف و حجاب مورد تأیید و آموزش دیده عفاف و حجاب، حاضر و اثر پذیری وی توسط مشاور تأیید و در سامانه ثبت شود، جریمه، بخشیده می‌شود.

۴. در صورتی که بدحجاب در تولید محصولات هنری و فعالیت‌های تربیتی و یا طرح‌ها و پروژه‌های تأیید شده و اعلامی و ارائه شده توسط مؤسسات و مراکز در حوزه ترویج فرهنگ عفاف و حجاب شرکت و یا در فعالیت‌هایی مرتبط با این حوزه مانند تبلیغات موثر در راستای فرهنگ عفاف در فضای مجازی فعالیت نماید و یا همراهی اثرگذار و عفاف‌ها در مراسم‌هایی مانند سفر راهیان نور و اربعین با مجموعه‌های فرهنگی و ... داشته باشد بنا به تأیید کارگروه مربوطه، جریمه فرد بخشیده و مورد تقدیر و تشویق قرار می‌گیرد.

تبصره: مؤسسه‌های مذکور و مورد تأیید اولاً باید از جاذبه‌های لازم برخوردار بوده ثانیاً باید توانایی

پاسخگویی به شبهات مطرح شده بر اساس محصولات فرهنگی ارائه شده را داشته باشند، ثالثاً از ایجاد هرگونه حاشیه مصون باشند.

۵. مراکزی که در عرصه‌های مختلف در رعایت عفاف و حجاب و گسترش فرهنگ آن پیشتاز شوند و طرح را در عرصه‌های مربوطه اجراء نمایند به عنوان مراکز الگو مورد تقدیر قرار می‌گیرند به گونه‌ای که هر تقدیر، تشویقی برای دیگران باشد.

ملزومات اجرای کامل طرح:

این طرح به سهولت قابل اجرا می‌باشد اگر:

(۱) رفع نیازهای قانونی: تحقق کامل طرح عفاف و حجاب ستاد، منوط به دو امر است:

اولاً: مشخص نمودن مسئول و متولی پاسخگو توسط قانونگذار برای اجرای طرح؛ ثانیاً: رفع خلأهای قانونی^{۶۰} از دو راه پیشنهادی زیر:

یا مفاد قانونی به تفصیل در هر عرصه ای مفاد قانونی به تصویب برسد یا فقط دو بند مشخص به قانون حمایت از آمرین به معروف و ناهین از منکر ستاد، الحاق شود. دو بند مذکور به شرح زیر است:

متولی و مقام مسئول در راهبری طرح عفاف و حجاب با حفظ همه وظایف و نقش‌هایی که نهادهای مسئول برعهده دارند، ستاد امر به معروف و نهی از منکر باشد و همه دستگاه‌های دولتی و غیر دولتی موظفند با هماهنگی و تحت نظارت ستاد به وظایف محوله خود، عمل نمایند.

کارگروه عفاف و حجاب توسط شورای ستاد تشکیل و با تنظیم و تصویب دستورالعمل‌های اجرایی، چارچوب فعالیت‌های فرهنگی، میزان جرایم مالی عفاف و حجاب متناسب اقتضات هر عرصه و انواع تخلف و طریقه هزینه کرد آن‌ها را در فعالیت‌های فرهنگی مشخص نماید (مشابه تبصره بند ۹ قانون حمایت از آمرین به معروف و ناهین از منکر)

(۲) تعیین مرجع تصمیم‌گیرنده: یکی از سه مرجع زیر می‌تواند مشکل قانونی طرح را حل و اقدام نمایند:

الف) مجلس شورای اسلامی: مهمترین مرجع تصمیم‌گیرنده، مجلس شورای اسلامی است. مجلس می‌تواند با قید فوریت، الحاقیه دو بندی به قانون حمایت از آمران و ناهیان از منکر یا قانون

۶۰ خلأهای قانونی در هر عرصه در طرح تفصیلی مندرج است.

تفصیلی طرح را تصویب نماید و این طرح را عملیاتی نماید.

ب) جلسه سران قوا: مرجع تصمیم گیرنده دیگر برای اعطاء اختیارات قانونی مانند بحث کرونا یا تعزیرات حکومتی، مصوبات جلسه سران سه قوه باشد که تحت عنوان الحاقیه به قانون حمایت از آمران به معروف مصوب مجلس شورای اسلامی (۱۳۹۴/۱/۲۳) به صورت موقت و دوساله تصویب پیشنهادی دو بند را نماید.

ج) شورای عالی انقلاب فرهنگی: شورا می تواند با افزودن به مواد مصوبه ۸۲۰، بند ها و اهداف را تامین نماید.

۳) پیشنهاد اجرایی: ابتدا طرح، به فوریت، با الحاق دوبند به قانون حمایت، به صورت آزمایشی برای دوسال تصویب و پس از مشخص شدن نقاط قوت و ضعف در میدان اجرا، پیرو تصویب قانون جامع امر به معروف و نهی از منکر ذیل اصل هشتم قانون اساسی، تصویب نهایی به صورت تفصیلی انجام گردد.

متولی راهبردی طرح:

مهمترین دلایلی که ستاد به مسأله عفاف و حجاب ورود پیدا کرده و مدعی است با اجرای این طرح و قبول مسئولیت، مسأله را حل خواهد کرد دلایل زیر می باشد:

۱. بر اساس تجربه سال های بعد از انقلاب خصوصاً در شرایط کنونی کشور، به نظر می رسد به مصلحت نیست که متولی و تابلوی مواجهه با مسأله عفاف و حجاب، قوه مجریه و دولت باشد بلکه این طرح باید مردمی و فرادولتی باشد زیرا:

اولاً: در طول سالیان گذشته شاهد بوده ایم، هرگاه در کشور مشکل و بحرانی ایجاد می شود، اولین مسأله ای که کنار گذاشته می شود، مسأله عفاف و حجاب است و از آنجا که بعد از انقلاب، همیشه کشور با بحران های مختلف، مواجه بوده است، همیشه مسأله عفاف و حجاب در حاشیه بوده بلکه بعضی از دولت ها بر نادیده گرفتن آن، تاکید داشته اند.

ثانیاً: از آنجا که مسأله عفاف و حجاب وظیفه ثانوی دولت است لذا در انبوه مشغولیت های کاری مدیران، عملاً این مسأله در اولویت های بعدی دولت مردان قرار میگیرد و به تدریج پس از اقداماتی مقطعی به فراموشی سپرده میشود.

ثالثاً: با وجود معضلات و وضع نامناسب اقتصادی مردم، دولت نمی‌تواند مواجهه جدی با مسأله عفاف و حجاب را ادامه دهد. در این شرایط دولت به عنوان حامی و پشتیبان، باید ایفای نقش کند.

رابعاً: اکثر دستگاه‌های دولتی خود مبتلا به مشکل بدحجابی در میان کارمندان و حتی مدیران خود می‌باشند و هنوز نتوانسته‌اند و یا بعضی نخواسته‌اند وضعیت عفاف و حجاب مجموعه خود را اصلاح نمایند. لذا همچنان این بی‌اعتمادی و سوال مردمی پابرجاست که مسئولانی که نتوانند زیر مجموعه خود را اصلاح نمایند چگونه می‌خواهند وضع عفاف و حجاب جامعه را درست کنند؟

۲. ستاد از ظرفیت نیروهای مردمی اعم از تشکل‌های مردمی، شورای محلات، اصناف و ... برخوردار است.

۳. از آنجا که مسئله عفاف و حجاب مسئله‌ای ملی و خصوصاً فراتر از قوه مجریه است و با توجه به نقش فرا قوه‌ای و مأموریت ذاتی ستاد در این حوزه، ستاد می‌تواند مسئولیت راهبری و اجرای طرح را عهده‌دار شود.

۴. ستاد از ملاحظات مأموریتی دولتی فراغت دارد و طرح متوقف بر عوامل و مشکلات بازدارنده دولتی خصوصاً مشکلات اقتصادی دولت نخواهد شد.

۵. در تبدیل تهدید به فرصت، ستاد به جای بی‌توجهی و کنار گذاشتن موضوع عفاف و حجاب به بهانه لزوم پرداختن به مسایل مهمتر، از دروازه پرداختن به مسأله عفاف و حجاب، بقیه ابواب امر به معروف و نهی از منکر را نیز فرهنگ سازی و مطالبه‌گری می‌کند.

۶. مهمترین مطالبه عمومی متدینین، خانواده شهدا و علمای اعلام از ستاد امر به معروف در حل مسأله عفاف و حجاب می‌باشد. علیرغم اعلام سیاست جدی ستاد مبنی بر اینکه امر به معروف و نهی از منکر فقط به مسأله عفاف و حجاب خلاصه نمی‌شود و فریضتین در تمام شئون زندگی خصوصاً برای تحقق عدالت اجتماعی ورود دارد در عین حال فوری‌ترین توقع و مطالبه مردمی، ساماندهی عفاف و حجاب در جامعه می‌باشد.

۷. ساز و کار ظرفیت قانونی شورای ستاد کشور به گونه‌ای است که همه متولیان مرتبط

با مسأله عفاف و حجاب عضو شورای مرکزی ستاد امر به معروف می باشند (اعضای شورای مرکزی ستاد متشکل از وزرای کشور، اطلاعات، صمت، ارشاد، آموزش پرورش، آموزش عالی و نمایندگان مجلس، رؤسای صدا و سیما، سازمان تبلیغات، بسیج، نیروی انتظامی، مجتهدین حوزه علمیه و نماینده قوه قضائیه می باشد) و در ستادهای استانی و شهرستانی با ریاست ائمه جمعه به همین نسبت متناظرین استانی و شهرستانی برای ایفای نقش حضور دارند. ستاد دارای بازوهای رسمی در استان ها، شهرستان ها، دستگاه های دولتی و نهادهای مسئول برای اجرای طرح می باشد.

۸. ستاد از پشتوانه قانونی (قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مصوب مجلس ۱۳۹۴) برخوردار است و بنابر وظیفه قانونی^{۶۱} موظف به ساماندهی نیروهای مردمی و نظارت بر نهاد های حاکمیتی برای رفع این معضل اجتماعی است.

ستاد امر به معروف و نهی از منکر با توجه به وضعیت فراقوه ای ساختار و امکانات قانونی و ترکیب اعضای ستاد مرکزی و ظرفیت شورای امر به معروف در همه دستگاه ها و شوراهای اصناف و محلات در ستاد استان ها و شهرستان ها و شکل های مردمی آمادگی دارد مسئولیت طرح جامع را بر عهده گیرد و اجرای آن را در همه عرصه های یازده گانه عملیاتی نماید.

* در صورتی که به هر دلیلی ستاد امر به معروف و نهی از منکر، متولی طرح نباشد، باز باید ستادی با ترکیب فراقوه ای و مشابه ترکیب ستاد، مسئولیت مساله را عهده دار شود و صلاح نیست دولت و وزارت کشور، متولی عفاف و حجاب جامعه باشند.

مراحل اجرای طرح^{۶۲}:

این طرح مرحله به مرحله پس از واگذاری مسئولیت، بلافاصله با تشکیل کارگروه ویژه و تنظیم دستورالعمل های اجرایی از جمله چارچوب اخذ جرایم مالی در منطقه مورد نظر اجراء می شود. جزییات اقدام و تمهیدات اجراء اعم از شناسایی منطقه و انتخاب مجریان و آموزش و تشکیل شورای امر به معروف و نهی از منکر در منطقه مورد نظر و مشخص نمودن نقش ها و هماهنگی دستگاه های مرتبط و آمادگی افکار عمومی و شاخص دهی و ... در طرح تفصیلی بیان شده است اما به صورت اجمال قسمتی از مراحل اجرایی مشترک در همه

۶۱ قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مورخ ۱۳۹۴ ناظر به ماده ۱۶ بند ۱۱
۶۲ در کوتاه ترین بازه زمانی به تناسب اقتضات شرایط منطقه انجام می شود

عرصه ها به قرار زیر می باشد:

۱. تشکیل کارگروه: کارگروه اصلی ملی در ستاد، تشکیل و دو وظیفه اصلی را پیگیری می نماید: اول مقدار و چگونگی اخذ جرایم، دوم چگونگی هزینه کرد آن در فعالیت های فرهنگی.
۲. شناسایی: در هر استان یک شهرستان و یا در هر شهر یک منطقه ای با تعیین حدود جغرافیایی آن مشخص میشود مثلا در استان فارس، استهبان و یا در تهران، منطقه شهید محلاتی. سپس وضعیت منطقه مد نظر در عرصه هایی که قرار است اقدام صورت بگیرد، با شاخص های قابل اندازه گیری و طبق آمار و ارقام مشخص شده و در طول اجرای طرح، اثر سنجی های لازم صورت می گیرد تا تأثیر شاخص های اعمال شده برای گسترش طرح در مناطق دیگر نیز به بهترین روش انجام گیرد.
۳. شناسایی و انتخاب مجریان: معتمدین و افراد موثر و آموزش پذیر مردمی همان منطقه که شرایط پذیرش مسئولیت های لازم را دارند شناسایی می شوند.
۴. آموزش: آموزش های لازم در قبل، حین و بعد از هر مرحله و متناسب هر عرصه، برای معتمدین و ضابطین ارایه می گردد. قسمتی از آموزش نیروهای مناطق دیگر در منطقه راه اندازی شده طرح، انجام می شود.
۵. تشکیل شورای امر به معروف و نهی از منکر منطقه و محله: مجریان اصلی از بین معتمدین واجد شرایط، شناسایی شده، کارگروه و شورای امر به معروف و نهی از منکر محله،^{۶۳} برای راهبری و اجرای موثر طرح در همان محدوده، تشکیل می شود.
۶. تشکیل کارگروه های منطقه ای: به منظور تبیین طرح و انجام امور فرهنگی و همچنین جهت مشخص نمودن اولویت بندی بدحجابی و چگونگی مواجهه به تناسب شرایط منطقه و محله، کارگروه منطقه، زیر نظر شورای امر به معروف و نهی از منکر تشکیل شده و بنا به اقتضات آن منطقه تدابیر لازم را اتخاذ می نماید.
۷. مشخص نمودن نقش ها: وظایف و برنامه های نهادها (مانند مساجد، بسیج، شهرداری و...) و نیروهای مردمی توسط کارگروه، تعیین و اطلاع رسانی میشود.
۸. هماهنگی دستگاه های مرتبط: ضمن تعامل با دستگاه های مسئول در منطقه، رایزنی

و اقناع سازی و توجیهات لازم با افراد موثر منطقه یا شهرستان برای آمادگی و همراهی های لازم انجام می گیرد.

۹. آمادگی افکار عمومی: اطلاع رسانی های محیطی و رسانه ای برای همان منطقه با استفاده از ابزارها و افراد موثر، انجام می گیرد.

۱۰. ارائه شاخص^{۶۴}: بر اساس شاخص های ارائه شده توسط کارگروه منطقه، بدحجابی های غیر متعارف تر و هنجارشکن و حادثر همان منطقه توسط کارگروه معتمدین در عرصه ها، مشخص و مجریان نسبت به آن توجیه می شوند.

۱۱. ارزیابی: در هر مرحله و در هر منطقه آسیب شناسی لازم انجام شده و اشکالات برای اجرا در مناطق بعدی با توجه به اثرسنجی و آسیب شناسی های صورت گرفته، رفع می گردد.

تبصره ۱: در قالب چارچوب های کلی کارگروه ستاد، شوراها امر به معروف دستگاه ها، شهرستان ها، محلات، اصناف و... تصمیم سازی در اولویت ها و چگونگی نحوه برخورد را مشخص خواهند کرد.

تبصره ۲: روند اجرایی فوق پیشنهاد اولیه است. مراحل و روال اجرا توسط کارگروه اصلی به تفصیل و دقیق باید تدوین و تصویب شود.

ملاحظات

۱. برای هر عرصه ای در طرح تفصیلی موارد زیر مشخص می شود: الف) قوانین موجود در هر عرصه و خلاءهای قانونی مورد نیاز برای اجرای طرح ب) مراحل اجرایی در هر عرصه ج) مراحل فرهنگی در هر عرصه که مواردی از آنها در خلاصه طرح ذکر شد، د) نقش دستگاه های دولتی و مردمی به تفکیک هر عرصه

۲. ضمانت اجرایی اخذ جرایم مالی مشابه دیگر موارد موجود در کشور ما و در بقیه کشورها وجود دارد. فرضاً جرایم مربوط به وسایل نقلیه مانند جرایم راهنمایی و رانندگی است که در صورت عدم پرداخت هنگام نقل و انتقالات و یا در صورت افزایش از یک سقف بدهی، ماشین متخلف تا پرداخت بدهی، توقیف می شود. همچنین در خصوص افراد نیز مانند بسیاری از کشورها در هنگام دریافت گذرنامه، یا

۶۴ شاخص ها و دستورالعمل ارائه شده برای عرصه اول یعنی دستگاه های دولتی ملاحظه و بر آن اساس هنجار شکنی های منطقه در اولویت برخورد قرار می گیرد.

نقل و انتقالات بانکی و ... بدهی های شهروندی، تسویه می‌شود.

۳. جرایم در هر عرصه در صورت تکرار در محدوده زمانی مشخص، پلکانی افزایش می‌یابد، فرضاً اگر جریمه فردی بعد از تذکرها لازم در نوبت اول ۵۰۰ هزار تومان باشد در نوبت بعد یک میلیون تومان و در نوبت سوم سه برابر و به همین نسبت افزایش می‌یابد، لذا فرد هر چقدر متمول باشد با تکرار جریمه امکان استمرار تخلف را نخواهد داشت، ضمن اینکه تکرار تخلف بیش از یک حدی، می‌تواند جرم تلقی شده و مجرم توقیف شود.

۴. در حال حاضر بر اساس قوانین موجود (قانون حمایت از آمران^{۶۵} به معروف و ناهیان از منکر مصوب سال ۱۳۹۴ و مصوبه جلسه ۴۲۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی)^{۶۶} بخش قابل توجهی از طرح مانند رعایت عفاف و حجاب دستگاه های دولتی و نیز مطابق ماده ۹ قانون حمایت، مجازات نقدی اشخاص حقیقی و حقوقی که در برابر اجرای امر به معروف و نهی از منکر ممانعت می‌کنند قابلیت اجراء دارد. ولی در عین حال برای اینکه طرح به صورت کامل اجراء شود و اثر بخش باشد لازم است جامعیت و همه جانبه بودن آن در نظر گرفته شود.

۵. شاخص های حجاب اسلامی برای کارمندان دستگاه ها طبق نامه شماره ۲/۳۴۹۹ مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۷ به شوراها امر به معروف و نهی از منکر دستگاه ها توسط ستاد امر به معروف و نهی از منکر ابلاغ شده است.

۶. برای همه پیشنهادها و برنامه های جدید به شرط عدم نفی ارکان طرح، در طرح تفصیلی ظرفیت سازی شده است.

۷. این طرح نیاز به تیم رسانه ای قوی دارد تا در جنگ روانی با دشمن، با تبیین درست و اقناع سازی فکری اذهان عمومی، مقهور تبلیغات غلط نشود.

۸. لازم به ذکر است علی رغم تصور رایج و اظهارات صورت پذیرفته، مسأله حدود پوشش و حجاب در حال حاضر اولاً با ازدواج و ثانیاً با شغل^{۶۷} و مسکن ارتباط مستقیمی ندارد یعنی وضعیت حجاب متاهلین و افراد شاغل، بهتر از افراد مجرد و فاقد شغل نیست لذا نباید بحث حجاب را با شغل، مسکن و ازدواج گره زد.

۶۵ قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مصوب مجلس شورای اسلامی سال ۱۳۹۴ ماده ۹
۶۶ مصوب جلسه ۸۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۹۸/۶/۱۲ ناظر به بند ۸، ۱۰، ۱۱ و ۱۱ از وظایف ستاد امر به معروف و نهی از منکر
۶۷ ۴۱ درصد افرادی که در جامعه تذکر گرفته و توبیخ شده اند، بنا به آمار نیروی انتظامی کارمندان دولت بوده اند.

۹. از رموز موفقیت اجرای موثر هر طرح، پیش بینی مخالفت ها و مواجهه صحیح با مخالفین خواهد بود: مخالفان خارجی و داخلی مساله عفاف و حجاب و اقدام برای آن، شش گروه می باشند؛ بعضی از این مخالفین در عین حال که در مسائل مبنایی، کاملاً با هم متعارض هستند ولی در مواجهه با مسئله عفاف و حجاب هم نظرند که:

در مقابل پدیده بدحجابی و ولنگاری در مظاهر فساد اخلاقی در جامعه، نباید اقدام قانونی نمود و حداکثر به کارهای فرهنگی باید پرداخت. گروه های مخالف به شرح زیرند: الف) شبکه های بیگانه و معاند: دشمن با ابزار رسانه در یک جبهه گیری آشکار و برنامه ریزی شده با حساسیت بسیار بالا، با طرح هر مسأله فرهنگی و اجرایی راجع به عفاف و حجاب، مقابله جدی می کند. خصوصاً با سوءاستفاده از شرایط موجود اقتصادی همه توان خود را بکار می گیرد تا با ایجاد دوگانه های اثرگذار، راه حل های درمانی این معضل را خنثی و به ضد آن تبدیل نماید. هر فرد یا نهادی که بخواهد در این خصوص اظهارنظری مخالف جریان ولنگاری نماید، با کمک افراد داخل کشور، شدیداً مورد حمله قرار می گیرد و با تخریب همه جانبه، برای آن شخص یا نهاد، ایجاد هزینه می کند تا افراد یا نهاد ها را از ورود به این مسأله پشیمان نموده یا آنها را به مهره سوخته تبدیل نماید.

ب) سیاست مداران غرب گرا: افرادی که اصلاح جامعه را در تبعیت از فرهنگ غرب می دانند، اولاً: مسأله حجاب را مانع همسویی با جامعه بین المللی دانسته و آن را از حقوق شهروندی در حوزه آزادی های فردی و سلیقه ای، ولی در سطح اجتماع تعریف می کنند و شدیداً با ورود حاکمیت در طرح مقابله با مظاهر فساد و تباهی در حوزه عفاف و حجاب، مخالفت می کنند. ثانیاً: یکی دیگر از عوامل مخالفت با طرح عفاف و حجاب، سوء استفاده سیاسی از این مساله است. مساله عفاف و حجاب زمینه مساعدی برای بعضی از سیاستمداران است که با ترساندن جامعه از رفتارهای غیر منطقی تندروها و با شعار آزادی حجاب، برای کسب آراء و بازگشت به قدرت از این معضل اجتماعی، استفاده نامناسب کنند.

ج) مؤثرین فرهنگی غرب زده: بسیاری از مؤثرین اجتماعی و فرهنگی (سلبریتی ها و موتورها و محرک های فرهنگ ساز) که مایل نیستند مانع و مهاری در هوا و هوس های غیر اخلاقی داشته باشند، هرگونه مواجهه قانونی با بی عفتی و بی حجابی را سرکوب می نمایند. علیرغم اینکه از اهل سیاست، ظاهراً تبری می جویند ولی همسویی و نقطه پیوندشان با سیاسیون غرب گرا، تجویز ولنگاری های غیر اخلاقی برای رهایی از عفاف و حجاب است.

د) بعضی از انقلابیون: بعضی از افرادی که طرفدار انقلاب و نظام می باشند نیز با مطرح شدن هر اقدام

اجرای برای حل مسأله عفاف و حجاب به شدت مخالفت می‌کنند و مانند سه گروه فوق هر راه حل و طرحی را با مصلحت‌سنجی و حتی گاهی بنا به وظیفه انقلابی و شرعی (بعضاً خیلی تند، با تصور فهمیدگی خود و ناهمی دیگران و با نگاه از بالا به پایین) رد می‌کنند و افراد و نهادها را بی‌مهابا مورد حمله رسانه‌ای قرار داده و با به‌سخره گرفتن و توهین، انگ‌های مختلفی نیز می‌زنند تا افراد را از میدان به در برند. اهم دلایل آنها برای مخالفت با طرح مسأله عفاف و حجاب عبارت است از: عدم مصلحت در اقدام برای حل مسأله عفاف و حجاب با توجه به شرایط بحرانی مملکت و عدم تحمل مردم، منحصر دانستن اصلاح مسأله فقط در کارهای فرهنگی، عدم اولویت مسأله عفاف و حجاب در کشور و منحصر دانستن اولویت در مقابله با مفاسد اقتصادی، حل اشتغال، مسکن و ازدواج بعد حل مسأله عفاف و حجاب، مواجهه با عفاف و حجاب جواب نمی‌دهد فقط اتلاف وقت و هزینه است و از این‌سنگ مسائل. البته بعضی صرفاً با اعلام مسأله و تبیین همگانی و اقدام اجرایی، مخالفند و معتقدند باید بدون تبیین و اعلام، کار انجام گیرد.

ه) بعضی از مسئولین سیاسی و بی‌انگیزه: از موانع مهم حل مسأله عفاف و حجاب، بعضی از مسئولینی هستند که احساس می‌کنند این مسأله هزینه‌ساز می‌باشد و آینده سیاسی آنها را خراب می‌کند، لذا با فرافکنی، ارایه رهنمودهای پدران، امری را منوط به امری دیگر نمودن و مشکل را به دولت‌های قبلی برگرداندن و ... مسأله را با بن‌بست مواجه کرده عملاً مخالف حل مسأله می‌شوند و حتی از حل مسأله در زیر مجموعه خود یا عاجزند یا استنکاف می‌کنند.

و) بعضی از آحاد مردم: بعضی از افرادی که خود مبتلا به بدحجابی هستند و یا حتی افراد مذهبی و محجبه ممکن است نظر مخالفی با اجرای این طرح داشته باشند. برای افرادی که اهل منطق و استدلال می‌باشند، جهاد تبیین راهگشا است و برای افراد تند و هنجارشکن، اعمال قانون در عین صبر و تحمل نیاز است. عمده دلایل مخالفت این گروه، همان دلایل مخالفت افراد فوق می‌باشد.

در مواجهه با همه گروه‌های داخلی مخالف باید در گام اول با جهاد تبیین در فضای حقیقی و فضای مجازی به آگاهی بخشی اهتمام نمود. در گام دوم باید با ایجاد فضای علمی، برقراری جلسات بحث و گفتگو و راه‌اندازی کرسی‌های آزاداندیشی، از نقد، نظرات و ملاحظات آنان سود جست. در گام سوم افراد دغدغه‌مند و مدافع را توجیه نموده و از امید و حمایت‌های مردمی در مقابل تخریب‌ها صیانت نمود. در مواجهه با دشمن و شبکه‌های معاند اولاً لازم است با جنگ رسانه‌ای و عملیات روانی به مقابله با آن‌ها رفت، ثانیاً اگر در داخل کشور جهاد تبیین و توجیه ضرورت‌ها و فواید آن به درستی صورت گیرد، و اعتماد سازی با اقناع فکری انجام شود، به دلیل این که اکثریت مردم ما بصورت فطری و عقلی با

اصل مسأله پوشش عقیفانه و حد پوشش شرعی (حجاب) موافقند لذا تبلیغات سوء دشمن تاثیر چندانی نخواهد داشت همانگونه که در جریانات اخیر شاهد آن بودیم که پویش های پیشنهاد شده از طرف دشمن مانند پویش حجاب بی حجاب با وجود تبلیغات وسیع و برنامه ریزی های گسترده برای اجرای آن، عملاً به شکست منتهی شد.

دو نکته مهم و هشدار:

۱- در شرایط فعلی که مسأله عفاف و حجاب، به صورت گسترده در کشور مطرح شده و دوست و دشمن در این خصوص به میدان آمده‌اند، کار را نیمه و زخمی رها کردن به مصلحت نیست. به بهانه شرایط بحرانی با معطل نگه داشتن مسأله نباید به استقبال بحران‌ها رفت و یا منفعلانه منتظر بحران بود. در این وضعیت، جایی برای اهمال، تردید و بی تصمیمی مسئولین وجود ندارد. قطعاً باید طرح و برنامه و نقشه راهی صحیح، موثر و جامع به غیر از مسیر گذشته به اجرا گذاشته شود، در غیر این صورت با سرمایه‌گذاری دشمن، مسأله عفاف و حجاب، بهانه‌ای برای اعتراض‌ها و تنش‌های اجتماعی شده و هزینه زیادی را متوجه نظام می‌کند. در این وضعیت، همه مسئولیت با مسئولینی است که در شرایط موجود قدرت تصمیم‌گیری و اقدام دارند ولی ترک فعل و بی توجهی می‌کنند. اگر این مسأله باعث بروز مشکلات حادثتری شود، نباید در روز حادثه، تقصیرها را متوجه دیگران نمود. مجلس شورای اسلامی، سران قوا، شورای انقلاب فرهنگی باید با اقدام به موقع و سنجیده، ایفای نقش نمایند تا مردم و کشور بیش از این صدمه نخورد. خصوصاً مجلس شورای اسلامی با دو ابزار قدرتمند قانون‌گذاری و نظارت، مهمترین رسالت را در حل مسأله عفاف و حجاب به عهده دارد.

۲- مسأله عفاف و حجاب، در شرایط کنونی کشور، زمینه بسیار آماده‌ای برای موج سواری سیاسی در انتخابات آینده و مشخص نمودن سرنوشت مجلس شورای اسلامی و دولت بعدی می‌باشد. لذا لازم است بدون فوت وقت تا فرصت باقی است، قبل از وجود هر مشکلی معضل عفاف و حجاب جامعه حل شود تا زمینه‌ای برای سپردن مسئولیت‌ها به جریان غیر انقلابی نشود. در این نکته نیز مجلس شورای اسلامی و دولت نقش اصلی را باید ایفا کنند

*توصیه: با توجه به مطالب مطرح شده پیشنهاد می شود: مجلس شورای اسلامی یا دیگر مراکز تصمیم گیرنده به فوریت خصوصاً قبل از ورود به زمان انتخابات و یا احیاناً مشغولیت های دیگر برای کشور، طرح عفاف و حجاب ستاد امر به معروف و نهی از منکر را بررسی و با الحاق دو ماده به قانون حمایت به صورت آزمایشی به مدت دو سال، تصویب نماید.

والسلام

**شاخص های ابلاغی عفاف و حجاب
ستاد امر به معروف و نهی از منکر
به دستگاه ها و نهاد های دولتی**

ستاد امر به معروف و نهی از منکر

شماره: ۲۰۰۳۰۴۰۹۹...

تاریخ: ۱۳۸۰/۰۱/۱۷

پیوست: پرورد

باید امر به معروف و نهی از منکر کنید، وگرنه اشرار شما،
به شما حکومت می‌کنند، آنگاه خوبان شما دعا می‌کنند،
ولی دعایشان مستجاب نمی‌شود. امام کاظم علیه السلام -تهذیب الاحکام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ» (البقرة/۲۲۹)

این امکام مدهود الهی است پس از این مدهود تجاوز و سرکشی نکنید کسانی که به مریم امکام
و مدهود الهی تجاوز کنند پس آنان قطعاً از ظالمین هستند

سلام علیکم

با صلوات بر محمد و آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم)

با احترام به استحضار می‌رساند ستاد امر به معروف و نهی از منکر بنا به رسالت الهی و قانونی خود، با استناد به بند ۱۱ ماده
۱۶ قانون حمایت از آمرین به معروف و ناهیان از منکر و ناظر به بندهای ۵، ۸، ۱۰ و ۱۱ مصوبه جلسه ۴۲۷ شورای عالی انقلاب
فرهنگی^۱ در خصوص شاخص‌های عفاف و حجاب چهار تکلیف اصلی به شرح زیر دارد:

الف) تبیین شاخص‌های حجاب اسلامی و تعیین موارد مخالف با آن (بند ۵)

ب) اجرای اصول پوشش اسلامی توسط دستگاه‌های ذیربط (بند ۱۰)

ج) نظارت بر رعایت کامل عفاف و حجاب در مراکز و سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی (بند ۱۱)

د) اعزام آمران و ناهیان در ادارات به منظور اجرای صحیح این فریضه در خصوص عفاف و حجاب اسلامی (بند ۸)

به پیوست شاخص‌های عفاف و حجاب اسلامی جهت ابلاغ^۲ به اعضای شورا و دستگاه‌های متبوع تقدیم می‌گردد.

شایان ذکر است به منظور تحقق تامين نظر شارع مقدس و قانون گذار از آنجا که ستاد امر به معروف و نهی از منکر در انجام
تکالیف الهی و وظایف قانونی خود جدی و مصمم به پیگیری می‌باشد، مستدعی است به نکات زیر اهتمام ویژه مبذول فرمایید:
۱- همان گونه که مستحضرید اگر قرار است امر حسن و معروفی ایجاد و امر قبیح و منکری رفع گردد لازم است مسئولان و
مدیران ابتدا اهتمام لازم نسبت به مجموعه خود داشته باشند تا مشاهده اصلاح دستگاه‌های حاکمیتی موجب جلب اعتماد
مردم به رویکردهای نظام خصوصاً در مسأله عفاف و حجاب گردد.

^۱ آیین نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور ناظر به وظایف ستاد امر به معروف و نهی از منکر

^۲ آیین نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور ناظر به سیاست‌ها و راهکارها بند ۲ تهران، خیابان پاسداران، نیستان سوم، خیابان شهید راستوان، تقاطع چیدری، پلاک ۳
www.setad-abm.com

ستاد معروف و نهی منکر

بسم الله

شماره: ۲۰۳۴۹۹

تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۱۷

پیوست: ۳

باید امر به معروف و نهی از منکر کنید، وگرنه اشرار شما،
به شما حکومت می‌کنند، آنگاه خوبان شما دعا می‌کنند،
ولی دعایشان مستجاب نمی‌شود. امام کاظم علیه السلام - نهج البلاغه

۲- از آنجا که شورای امر به معروف و نهی از منکر دستگاه به ریاست بالاترین مقام مسئول، متکفل همه امور امر به معروف و نهی از منکر آن دستگاه می‌باشد، لذا نظارت کامل بر عفاف و حجاب تا حصول اطمینان از اجرای پوشش اسلامی بر اساس شاخص‌های حجاب اسلامی بر عهده این شورا می‌باشد.

۳- ذیل شاخص‌های اعلامی ستاد، شورای امر به معروف و نهی از منکر هر دستگاه، موظف است بنا به اقتضاء آن دستگاه در چارچوب شاخص‌های ارائه شده، شیوه و راهکارهای اجرایی مناسب را مشخص نماید و در صورت نیاز، به تبیین بیشتر و جزئی‌تر موارد بپردازد.

۴- شورای امر به معروف و نهی از منکر موظف است وضعیت‌سنجی و خودارزیابی دقیق بر اساس شاخص‌ها از وضعیت موجود عفاف و حجاب دستگاه‌های تابعه را تنظیم و به ستادهای متناظر شهرستان، استان و مرکز ارسال نماید.

۵- ضروری است شورای امر به معروف و نهی از منکر دستگاه در یک بازه زمانی ۵ ماهه بر اساس برنامه عملیاتی زمان‌بندی شده (هر ماه حدود ۲۰ درصد) فاصله‌های کیفی و کمی وضعیت موجود را از شاخص‌های ابلاغی کاهش داده و تا ۲۱ تیرماه ۱۴۰۱ (روز عفاف و حجاب) وضعیت دستگاه را به شاخص‌های مطلوب رسانده و در هر مرحله به ستاد امر به معروف و نهی از منکر گزارش‌های لازم را ارسال نماید.

۶- بدیهی است مدیر هر قسمت از دستگاه‌ها مستقیماً مسئول اجرای قانون عفاف و حجاب بر اساس شاخص‌ها و نظارت بر رعایت عفاف و حجاب و ارزش‌ها و شئون قانونی کشور در حوزه عملکردی^۱ تحت مدیریت خود می‌باشد. و هرگونه کوتاهی و اهمال در این خصوص طبق قانون مصداق بارز ترک فعل است که نیاز به ارشاد و توجیه و یا توبیخ توسط مدیران مافوق دارد و در صورت سهل‌انگاری مدیران مافوق به دستگاه ذیربط معرفی می‌شوند.

۷- مسئول عفاف و حجاب شورای امر به معروف و نهی از منکر دستگاه با اختیارات کامل مشخص شود و در تعامل کامل با ستادهای امر به معروف و نهی از منکر متناظر شهرستان، استان و مرکز، مسئول پاسخگویی عفاف و حجاب دستگاه و واحدهای تابعه باشد.

۸- نظارت و بازرسی در وهله اول بر عهده شورای امر به معروف و نهی از منکر با کمک ظرفیت‌های نظارتی آن دستگاه می‌باشد و در وهله دوم لازم است با ایجاد ساز و کارهای مناسب و آسان از گزارش‌های مردمی استفاده اثربخش گردد و در وهله سوم با کمک تشکل‌ها و فعالین عرصه عفاف و حجاب، بازرسی محسوس و غیر محسوس از طرف ستاد امر به معروف و نهی از منکر، با همکاری سازمان بازرسی و وزارت کشور و سایر دستگاه‌های ذیربط اعزام می‌شوند.^۲

^۱ آیین نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور ناظر به سیاست‌ها و راهکارها بند ۳ و دستورالعمل برنامه‌های ده‌گانه درون سازمان ترویج فرهنگ عفاف و حجاب در دستگاه‌های اجرایی و استان‌های سراسر کشور ویژه کارکنان، مراجعین و خانواده‌ها

^۲ آیین نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور ناظر به بند ۸

ستاد امر به معروف و نهی از منکر

شماره: ۲۰۳۴۹۹

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۱/۱۴

پیوست: ۱۵/۱

بسم الله

باید امر به معروف و نهی از منکر کنید، وگرنه اشرار شما،
به شما حکومت می‌کنند، آنگاه خوبان شما دعا می‌کنند،
ولی دعایشان مستجاب نمی‌شود. امام کاظم علیه السلام - تهذیب الاحکام

۹- مقتضی است طراحی و اجرای برنامه‌های ترویجی و اقناعی برای گسترش فرهنگ قانون‌پذیری در زیباترین شکل و قالب، اطلاع‌رسانی^۳ سریع و مؤثر نسبت به شاخص‌های عفاف و حجاب و اجرای قانون، صورت گیرد تا فردی بی اطلاع از لزوم اجرای قانون مذکور در دستگاه‌های دولتی، مورد توبیخ قرار نگیرد. همچنین لازم است از مشوق‌های مؤثر^۴ نیز استفاده حداکثری شود.

۱۰- شکل و قالب و روش‌های برخورد و چگونگی استفاده از ظرفیت‌های تشویقی و تنبیهی، همگی توسط شورای امر به معروف و نهی از منکر دستگاه‌ها به گونه‌ای تنظیم و اجرا می‌شود که فراتر از گزارش‌دهی‌های متداول، منجر به خروجی اصلاح وضعیت در حوزه عفاف و حجاب تا زمان مقرر شود.

۱۱- تبیین و چگونگی پوشش و حجاب مراجعه‌کنندگان تا اعلام شاخص‌های مشترک برای همه دستگاه‌ها در چارچوب‌های قانونی عفاف و حجاب و به تناسب شرایط دستگاه‌ها توسط شورای امر به معروف و نهی از منکر مشخص و اجرا می‌گردد.^۵

۱۲- نظرات و پیشنهادات نسبت به شاخص‌های اعلامی جمع‌آوری شده و بدون توقف کار مراتب به ستاد امر به معروف و نهی از منکر منعکس تا در مرحله بعد نسبت به تکمیل شاخص‌ها اعمال شود و یا الحاقیه‌های لازم صادر گردد. ۲۵۴/۱۳/۴۰۰
با تشکر از بذل عنایت و اهتمام حضرتعالی

قائم مقام رئیس ستاد امر به معروف و نهی از منکر کشور

ستاد امر به معروف و نهی از منکر

^۳ راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف و مصوب جلسه ۵۶۶ مورخ ۱۳۸۴/۵/۴ ناظر به بند ۲۴، ۱۰ و آیین‌نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور ناظر به بند ۳ ماده ۳ و دستورالعمل برنامه‌های ده‌گانه درون سازمان ترویج فرهنگ عفاف و حجاب در دستگاه‌های اجرایی و استان‌های سراسر کشور ویژه کارکنان، مراجعین و خانواده‌ها.

^۴ آیین‌نامه راهکارهای اجرایی گسترش عفاف و حجاب (مصوب جلسه ۴۲۷ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۴) شورای فرهنگی عمومی کشور ناظر به بند ۷.

^۵ دستورالعمل برنامه‌های ده‌گانه درون سازمان ترویج فرهنگ عفاف و حجاب در دستگاه‌های اجرایی و استان‌های سراسر کشور ویژه کارکنان، مراجعین و خانواده‌ها.

شاخص‌های عفاف و حجاب برای کارمندان دستگاه‌ها و نهادهای دولتی:

از آنجا که مساله عفاف و حجاب، مساله‌ای عقلی، اخلاقی و شرعی است و در عین حال مساله عفاف فراتر از حجاب و حجاب قسمی از اقسام عفاف، می‌باشد، برای تبیین جامع در ارایه شاخص‌ها، ابتدا انواع عفاف در ابعاد زیر بیان می‌شود:

۱. عفاف در نگاه:

نگاه عفیفانه هم برای آقایان و هم برای خانم‌ها مورد تاکید قرآن کریم^۱ می‌باشد و چشم‌چرانی و هرزگی در نگاه، تقبیح و منکر شمرده شده است.

وظایف دستگاه: دستگاه‌های دولتی می‌باید شرایط در چینش‌های محیطی، فرهنگ‌سازی‌های تنبیهی و تشویقی و... را به گونه‌ای تنظیم نمایند که محیط کاری حتی‌المقدور مصون از ناامنی و بی‌عفتی در نگاه باشد.

۲. عفاف در گفتار:

عفت کلام و خوب سخن گفتن از امور قرآنی^۲ است که لازمه جامعه با فرهنگ و تمدن‌ساز می‌باشد. مردمی که نتوانند خوب صحبت کنند، مردمی رشد نیافته هستند که در حداقل تعاملات اجتماعی با مشکل مواجه شده و باعث بسیاری از نزاع‌ها و اختلافات و بدبینی‌ها می‌شوند.

وظایف دستگاه: دستگاه‌های دولتی موظفند با هرگونه بی‌عفتی در کلام به طور جد مقابله نموده و مروج عفت کلام باشند. مدیران و کارمندان باید به بهترین شکل با همدیگر و خصوصاً ارباب رجوع برخورد نموده و مراجعین را حقیقتاً ارباب رجوع بدانند و از احترام‌های لازم شان انسانی دریغ ننمایند. کارمندانی که با لحن بد با ارباب رجوع و یا همکاران صحبت می‌نمایند، جواب سلام ارباب رجوع را نمی‌دهد، با ضمیر مفرد و بی‌ادبانه با مخاطب صحبت می‌کند و به بهانه مشکلات زندگی و اقتصادی، کرامت انسانی مراجعین را رعایت نمی‌کند متناسب با رفتارشان باید مورد تذکر و مؤاخذه قرار گیرند.

۳. عفاف در حرکات و سکنات:

وقار و طمانینه در حرکات به گونه‌ای که جلب توجه نکند، لازمه عفت انسان با شخصیت است. ممکن است فردی پوشش کامل داشته باشد، ولی حرکات غیر عفیفانه، زننده و جلف داشته باشد. قرآن کریم^۳ بر این نوع از عفت تاکید می‌نماید.

وظایف دستگاه: کارمندانی که دارای متانت در حرکات و سکنات هستند باید الگو و مورد تشویق قرار گیرند و در مقابل کارمندانی که در حرکات و سکنات از متانت و وقار لازم برخوردار نیستند و حرکاتشان باعث جلب توجه نامتعارف دیگران می‌باشد، باید مورد تذکر قرار گیرند و دستگاه‌ها این مساله را ضد ارزش جلوه داده و زمینه خودنمایی را مسدود نمایند.

۱ آیات ۳۰ و ۳۱ سوره نور ۹
۲ آیه ۳۲ سوره احزاب
۳ آیه ۲۵ قصص

۴. عفاف در معاشرت:

یکی دیگر از انواع عفاف در قرآن کریم^۴ حجب و حیا در معاشرت خصوصاً رعایت مسایل محرم و نامحرم، اجازه گرفتن در ورود به محیط‌های امن و برهم نزدن آرامش مکان‌های زندگی می‌باشد.

وظایف دستگاه: رعایت حریم محرم و نامحرم در محیط کاری، عدم استفاده از الفاظ نامناسب برای نامحرم، صدا کردن نامحرم با اسم کوچک و با ضمیر مفرد و ورود به مسایل غیرکاری از جمله مصادیق غیر عفیفانه در محیط کار می‌باشد که باید با برنامه‌ریزی‌های سلبی و فرهنگ‌سازی‌های ایجابی، این مساله را تدبیر کرد.

۵. عفاف در پاکدامنی:

عفت در ارتباطات عاطفی و جنسی از وجوه عفت است که قرآن کریم برای حفظ و صیانت خانواده‌ها هم در مورد آقایان^۵ و هم در مورد خانم‌ها^۶ در آیات زیادی به آن توجه داده است.

وظایف دستگاه: دستگاه‌ها باید مراقب عفاف در پاکدامنی در محیط‌های کاری، با زدودن زمینه‌های بروز و ظهور آن باشند. هیچگاه نباید ارتباطات غیرکاری در دستگاه‌ها عادی سازی شود و نباید از زمینه‌های ایجاد این گونه مسایل به سادگی عبور کرد. بی‌توجهی به این مساله، باعث وجود مشکلات عدیده در زندگی‌های خانوادگی و تولید فساد و فحشاء می‌شود.

از موارد شش‌گانه عفاف، در پنج مورد ذکر شده به تناسب شرایط دستگاه‌ها، شاخص‌های مصداقی تر و همچنین روش‌های تشویقی و توبیخی توسط شورای امر به معروف و نهي از منکر دستگاه تبیین می‌شود.

۶. عفاف در پوشش:

یکی از انواع عفاف، عفت در پوشش و حجاب اسلامی برای خانم‌ها و آقایان است. به دلیل اهمیت مسئله در اسلام و قوانین کشور^۷ به پوشش افراد خصوصاً در صحنه اجتماع و محیط کار و فعالیت اهمیت داده شده و افراد از بدپوششی و بی‌عفتی در پوشش نهي شده اند.

از آنجا که قانون‌گذار به صورت مشخص تبیین شاخص‌های عفاف در پوشش و حجاب اسلامی را مدنظر قرار داده است، لذا شاخص‌های پوشش اسلامی برای کارکنان خانم و آقا به تفکیک با بسط بیشتر ارائه می‌گردد.

شاخص‌های پوشش و حجاب اسلامی:

معیارهای مشترک و اصلی پوشش خانم‌ها و آقایان در چهار حیطة ذیل تعریف می‌شود:

۴ آیات ۲۷ سوره نور و ۵۲ سوره احزاب

۵ آیات ۲۹ معارج، ۵ مومنون، ۳۲ اسراء و ...

۶ آیات ۱۲ ممتحنه، ۳۵ احزاب، ۳۱ نور و ...

۷ شاخص‌ها عمدتاً با توجه به قوانین موجود ادارات، سازمان‌ها و مراکز آموزشی و بهداشتی تنظیم شده است.

۱. بدن نما نبودن

۲. عدم جلب توجه

۳. پوشیدگی

۴. عدم آرایش

بر این اساس حدود حجاب رسمی لازم‌الاتباع در تمامی دستگاه‌های دولتی، متخذ از چارچوب های شرع مقدس و قوانین به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱. شاخص پوشش خانم‌ها:

الف) چادر و مقنعه

- پوشاندن همه موهای سر با چادر و روسری و یا با مقنعه

تبصره ۱: فقط در صورت استفاده از چادر، از روسری‌های بلند که کارکرد مقنعه را ایفا می‌کند، می‌توان استفاده نمود. تبصره ۲: مشوق های لازم برای استفاده از حجاب برتر (چادر) مانند اعطای چادر به عنوان عیدی، در دستور کار قرار داده شود.

- استفاده از مقنعه پوشاننده گردن و شانه، حداقل تا روی سینه

- عدم استفاده از هر پوشش دیگری برای پوشاندن سر به جای مقنعه چادر مانند شال، کلاه و ...

- عدم استفاده از مقنعه و چادرهای نازک، توری، نگین دار و ...

ب) مانتو:

- استفاده از روپوش و مانتو بلند و متعارف (حداقل تا زیر زانو)

- استفاده از مانتوی وزین، ساده و اداری

- عدم استفاده از مانتوی کوتاه، تنگ و آستین کوتاه

- عدم استفاده از مانتوی دارای چاک بالای زانو و مانتوی جلو باز

ج) شلوار:

- استفاده از شلوار (پوشیدگی تا مچ پا)

- عدم استفاده از شلوار کوتاه، تنگ و دارای پارگی، زاپ، چاک، براق و فاق نامناسب

- عدم استفاده از دامن، جایگزین شلوار به غیر از موارد خاص بیماری.

د) جوراب:

- استفاده از جوراب غیر نازک با پوشانندگی کامل پا
- عدم استفاده از جوراب‌های کوتاه و غیر متعارف

ه) کفش:

- کفش متعارف و مناسب محیط کار
- عدم استفاده از کفش با پاشنه بلند، صدادار و غیر متعارف
- عدم استفاده از چکمه‌های بلند روی شلوار

و) رنگ:

- استفاده از رنگ‌های متعارف و مناسب با محیط کار در پوشش (اعم از مانتو، شلوار، چادر، روسری، مقنعه، جوراب و کفش)

ز) سایر موارد:

- عدم استفاده از هرگونه آرایش در صورت و دست‌ها
- عدم استفاده از لاک و ناخن مصنوعی و ...
- عدم استفاده غیرمتعارف از زیورآلات آشکار (انواع حلقه و نگین بینی و دندان و... و بکار بردن دستبند به دست و پا).
- عدم استفاده از عطر و ادکلن با رایحه تند

۲. شاخص پوشش آقایان:

- آراستگی موی سر و محاسن (عدم بلندی غیرمتعارف ریش، موی سر، سبیل و ...)
- عدم آرایش نمودن به سبک‌های غربی، غیر متعارف و زننده صورت، موی سر، محاسن، ابرو و ...
- عدم استفاده از کراوات، پاپیون، کمربندهای غیرمتعارف و نمادهای غربی
- عدم استفاده از لباس‌های تنگ، بدن نما، پاره و وصله‌دار
- عدم استفاده از تی شرت، پیراهن تنگ و کوتاه و یقه باز نامتعارف
- عدم استفاده از شلوار کوتاه، تنگ، نازک و دارای پارگی، وصله، زاپ و فاق نامناسب

- عدم استفاده از طلا و هرگونه زیورآلات اعم از گردن بند، زنجیر، مچ‌بند، دستبند و گوشواره

۳. شاخص‌ها و ملحقات مشترک آقایان و خانم‌ها:

- عدم استفاده از عکس‌های غیرمجاز و بدون پوشش اسلامی در فضای مجازی از جمله عکس نمایه (پروفایل)^۸

- عدم خالکوبی و تصویرگری در قسمت‌های قابل رویت بدن

- عدم چاپ و وصل هرگونه علامت، تصویر و کلمات خارجی غیرمتعارف بر روی لباس و پوشش

- عدم استفاده از لباس‌های منقوش به آرم، تصاویر نامتعارف، نوشته‌های مذاهب و نمادهای

- فرهنگ غرب، علائم فرقه‌های ضاله و گروه‌های منحرف

- خودداری از به کارگیری بانوان در پست و محل‌های سازمانی ویژه آقایان و بالعکس^۹

- به کارگیری منشی و یا مسئول دفتر مرد برای مدیران مرد و زن برای مدیران زن.^{۱۰}

تبصره: به کارگیری منشی زن بد حجاب، تخلف مضاعف محسوب می‌شود.

ملاحظات:

۱. تشخیص متعارف و غیرمتعارف بودن با شورای امر به معروف و نهی از منکر هر دستگاه می‌باشد.

۲. بنا به تشخیص شورای امر به معروف و نهی از منکر، دستگاه‌ها می‌توانند لباس اداری یکسان (متحدالشکل) استفاده نمایند.

۳. ایجاد فضای امن و سالم با اتخاذ تدابیر مناسب برای جداسازی محیط بانوان از جمله در محل کار، سرویس ایاب و ذهاب و غذاخوری.

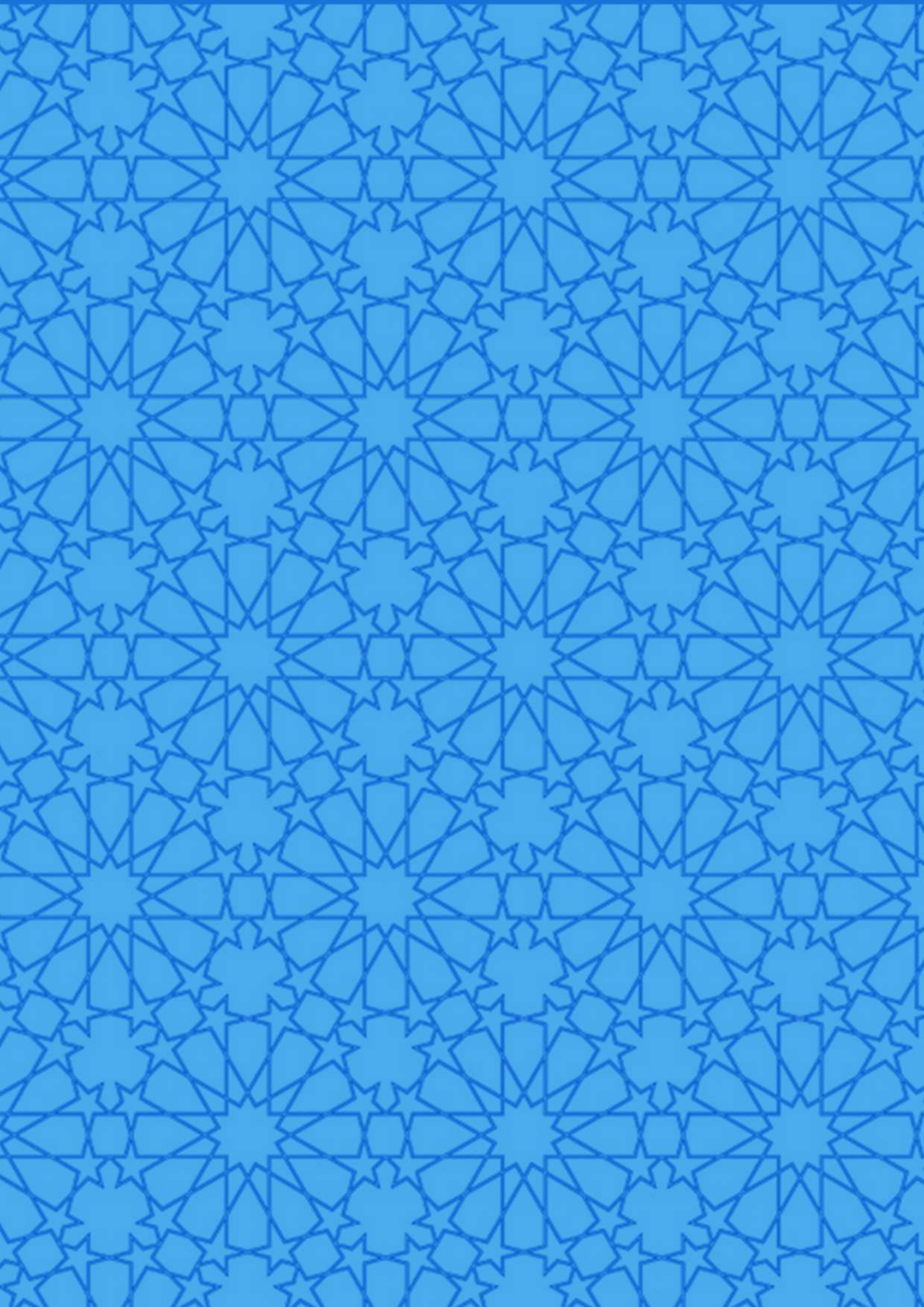
۴. بر اساس بند اول از اصل سوم قانون اساسی مبنی بر «مبارزه با کلیه مظاهر فساد و تباهی» هرگونه تظاهر به فساد و تباهی ملحق به شاخص‌های عفاف و حجاب می‌باشد. مانند:

الف) استفاده از موسیقی‌های غیرمجاز در محیط‌های کاری و وابسته به دستگاه‌ها

ب) نمایش، ترویج، تبلیغ و خرید و فروش وسایل و اجناس مغایر با حوزه عفاف و حجاب

ج) روزه‌خواری علنی، در ماه مبارک رمضان

۸ مقررات و ضوابط شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای (مصوب جلسات ۴۸۲ الی ۴۸۸ مورخ ۱۳۸۰) ناظر به بند ۶-۱۰ و ۷-۱۰
۹ آیین‌نامه راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف (مصوب جلسه ۵۶۶ مورخ ۱۳۸۴/۵/۴) ناظر به بند ۳۶، دستورالعمل برنامه‌های درون سازمانی یازده گانه ترویج فرهنگ عفاف و حجاب در دستگاه‌های اجرائی (ادارات دولتی و نهاد های عمومی سال ۱۳۹۲) و دستورالعمل برنامه های ده گانه درون سازمان ترویج فرهنگ عفاف و حجاب در دستگاه‌های اجرائی و استانی سراسر کشور ویژه کارکنان، مراجعین و خانواده‌ها
۱۰ همان

بسم الله الرحمن الرحيم

شورای انقلاب اسلامی به موجب این مرقوم مأموریت دارد که اداره ای به اسم «امر به معروف و نهی از منکر» در مرکز تأسیس نماید؛ و شعبه های آن در تمام کشور گسترش پیدا کند؛ و این اداره، مستقل و در کنار دولت انقلابی اسلامی است و ناظر به اعمال دولت و ادارات دولتی و تمام اقشار ملت است. و دولت انقلاب اسلامی مأمور است که اوامر صادره از این اداره را اجرا نماید و این اداره مأمور است که در سراسر کشور از منکرات به هر صورت که باشد جلوگیری نماید و حدود شرعیه را تحت نظر حاکم شرعی یا منصوب از قبیل او، اجرا نماید و احدی از اعضای دولت و قوای انتظامی حق مزاحمت با متصدیان این اداره ندارند. و در اجرای حکم و حدود الهی احدی مستثنی نیست حتی اگر خدای نخواستہ رهبر انقلاب یا رئیس دولت مرتکب چیزی شد که موجب حد شرعی است باید در مورد او اجرا شود.